

SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	2
1.1 Podstawa formalno-prawna oraz powiązania z innymi dokumentami opracowania	2
1.2 Zakres opracowania.....	7
1.3 Cel opracowania.....	7
2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	7
3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.....	8
4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	11
5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	11
6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	26
7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY.....	47
8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.....	47
9. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIO-TERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO	59
10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU ...	65
11. BIORĄC POD UWAGĘ CELE I GEOGRAFICZNY ZASIĘG DOKUMENTU ORAZ CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU – ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	67

1. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego na lata 2014–2020 została wykonana na zlecenie Starostwa Powiatowego w Kępnie.

1.1 Podstawa formalno-prawna oraz powiązania z innymi dokumentami opracowania

Podstawą prawną sporządzenia Prognozy oddziaływania na środowisko jest art. 46 Ustawy z dnia 3 października 2008r., o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko [Dz. U. 2013, nr 0, poz. 1235].

Zgodnie z art. 46 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko ustawy, wynika obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko strategii rozwoju regionalnego.

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana na podstawie odpowiedzi na pismo w sprawie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu „Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego na lata 2014-2020”:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu znak: WOO-III.411.274.2014.MM.1 z dnia 15.07.2014r.
- Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu znak: DN-NS.9011.2062.2014 z dnia 03.07.2014r.

Podstawowym aktem prawnym regulującym ocenę oddziaływania na środowisko w prawie polskim jest Ustawa z dnia 3 października 2008r o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko [Dz. U. 2013, nr 0, poz. 1235], która implementuje obowiązki wynikające m.in. z dyrektyw:

- Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko;

- Rady nr 2011/92/UE z 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne;
- Rady nr 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory;
- Rady nr 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.

Poza ww. aktami prawnymi, postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko regulują dodatkowo:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska [Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn.zm.].
- Ustawa 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody [Dz. U. 2013, nr 0, poz. 627].
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. Nr 75, poz. 493, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne [Dz. U. 2012 nr 0, poz. 145 z późn. zm.].
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko [Dz. U. Nr 213, poz. 1397].
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 września 2010 r. w sprawie wzoru oraz zawartości i układu publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie [Dz. U. Nr 186, poz. 1249].

Powiązania z innymi dokumentami:

Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

1. **rozwój inteligentny:** rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
2. **rozwój zrównoważony:** wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
3. **rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu:** wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Aby osiągnąć te założenia Komisja wytyczyła kilka nadrzędnych, wymiernych celów UE. To właśnie ich realizacji podporządkowana będzie polityka spójności po 2013 roku:

- Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata powinien wynosić 75%;
- Na inwestycje, badania i rozwój należy przeznaczyć 3% PKB Unii;

- Należy osiągnąć cele 20/20/20 w zakresie klimatu i energii (w tym ograniczenie emisji dwutlenku węgla nawet o 30%);
- Liczbę osób przedwcześnie kończących naukę szkolną należy ograniczyć do 10%, a co najmniej 40% osób z młodego pokolenia powinno zdobywać wyższe wykształcenie;
- Liczbę osób zagrożonych ubóstwem należy zmniejszyć o 20 mln.

Strategia Europa 2020 zakłada, iż aby urzeczywistnić powyższe cele, potrzebne będą liczne działania prowadzone na poziomie krajowym, unijnym i międzynarodowym. Komisja zaproponowała w tym celu siedem projektów przewodnich, które umożliwią postępy w ramach każdego z trzech priorytetów tematycznych Strategii:

„Unia innowacji” – projekt na rzecz poprawy warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, tak by innowacyjne pomysły przeradzały się w nowe produkty i usługi, które z kolei przyczynią się do wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy;

„Młodzież w drodze” – projekt na rzecz poprawy wyników systemów kształcenia oraz ułatwiania młodzieży wejścia na rynek pracy;

„Europejska agenda cyfrowa” – projekt na rzecz upowszechnienia szybkiego Internetu i umożliwienia gospodarstw domowym i przedsiębiorstwom czerpania korzyści z jednolitego rynku cyfrowego;

„Europa efektywnie korzystająca z zasobów” – projekt na rzecz uniezależnienia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów, przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, modernizacji transportu oraz propagowania efektywności energetycznej;

„Polityka przemysłowa w erze globalizacji” – projekt na rzecz poprawy otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspierania rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurowania na rynkach światowych;

„Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” – projekt na rzecz modernizacji rynków pracy i wzmocnienia pozycji obywateli poprzez rozwój kwalifikacji przez całe życie w celu zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej i lepszego dopasowania popytu do podaży na rynku pracy, między innymi dzięki mobilności siły roboczej;

„Europejski program walki z ubóstwem” – projekt na rzecz zapewnienia spójności społecznej i terytorialnej, tak, aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia

były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społeczeństwa.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 określa cele i sposób działania podmiotów publicznych, a w szczególności rządu i samorządów województw w odniesieniu do polskiej przestrzeni dla osiągnięcia strategicznych celów rozwoju kraju. Wyznacza cele polityki rozwoju regionalnego, w tym wobec obszarów wiejskich i miejskich oraz definiuje ich relacje w odniesieniu do innych polityk publicznych o wyraźnym terytorialnym ukierunkowaniu.

Polityka regionalna nakreślona w KSRR przyczyniła się ma do budowy tożsamości regionalnej, a także podnoszenia konkurencyjności wszystkich regionów Polski.

Ważnym elementem jest poprawa warunków życia i wzrost poziomu konsumpcji, które powinny przebiegać zgodnie z konstytucyjnym wymogiem trwałego i zrównoważonego rozwoju.

Strategia Rozwoju Powiatu Kępińskiego na lata 2014-2020 w pełni współgra ze Strategią Rozwoju Kraju 2020 na poziomie celu strategicznego i operacyjnego.

Strategia Rozwoju Powiatu Kępińskiego na lata 2014-2020 ściśle powiązana i spójna jest z następującymi celami operacyjnymi Strategii Rozwoju Kraju 2020:

- Cel operacyjny II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych;
- Cel operacyjny III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych;
- Cel operacyjny III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych;
- Cel operacyjny II.4. Rozwój kapitału ludzkiego;
- Cel operacyjny I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela;
- Cel operacyjny I.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem.

Polityka ekologiczna państwa (dokument z perspektywą do 2025)

Polityka ekologiczna państwa jest to świadoma i celowa działalność państwa polegająca na racjonalnym korzystaniu z zasobów i walorów środowiska przyrodniczego, jego właściwej ochronie i umiejętnym kształtowaniu.

W polityce ekologicznej państwa zostały określone działania pozwalające na osiągnięcie celów:

- projekty dokumentów strategicznych wszystkich sektorów gospodarki muszą być zgodne z obowiązującym w tym zakresie prawem. Będą poddawane procedurze oceny oddziaływania na środowisko i wyniki tej oceny będą uwzględniane w ostatecznej wersji opracowanych dokumentów.

Działania w zakresie ochrony zasobów naturalnych:

- ochrona i zachowanie różnorodności biologicznej;
- racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, by uchronić gospodarkę narodową od deficytów wody i zabezpieczyć przed skutkami powodzi.

Działania w zakresie poprawy, jakości środowiska:

- utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód;
- zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów oraz ich przetwarzanie;
- nadzór nad substancjami chemicznymi dopuszczonymi na rynek, zgodnie z zasadami rozporządzenia REACH.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Powiatu Kępińskiego na lata 2014-2020 uwzględnia ustalenia zawarte w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku oraz Strategią Europa 2020 na poziomie wizji, obszarów, zadań strategicznych oraz kierunków polityki rozwoju wykazując wysoką spójność z powyższymi dokumentami.

Analiza założonych celów operacyjnych określonych w Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego z celami zawartymi w wyżej wymienionych dokumentach wykazuje jednolity kierunek działań zgodny z celami dokumentów na wyższym szczeblu administracyjnym.

1.2 Zakres opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego na lata 2014-2020 roku opracowana została zgodnie z wymogami art. 51 Ustawy z dnia 3 października 2008r., o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko [Dz. U. 2013, nr 0, poz. 1235].

Ponadto przy sporządzaniu Prognozy oddziaływania na środowisko odniesiono się do uzgodnień z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu (pismo znak: znak: WOO-III.411.274.2014.MM.1 z dnia 15.07.2014r.) oraz z Wielkopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu (pismo znak: znak: DN-NS.9011.2062.2014 z dnia 03.07.2014r.).

1.3 Cel opracowania

Celem opracowywanej prognozy oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego na lata 2014-2020 roku jest odniesienie do proponowanych, zamierzeń, które mogą wyznaczać ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko z szczególny naciskiem wpływu przedsięwzięć strategii rozwoju powiatu kępińskiego na obszary chronione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r., o ochronie przyrody [Dz. U. 2013, nr 0, poz. 627].

Strategia Rozwoju Powiatu Kępińskiego jest dokumentem długoplanowym, przyjętym na okres siedmiu lat, który określa najważniejsze priorytety i cele polityki rozwoju społeczno-gospodarczego do realizacji na obszarze jednostki w okresie 2014–2020.

2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego na lata 2014-2020 roku została opracowana zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi.

Zaprojektowana strategia rozwoju prezentuje, zatem określoną propozycję pożądaných kierunków przekształceń powiatu kępińskiego w postaci celu nadrzędnego oraz wynikających z niego celów strategicznych, celów operacyjnych oraz głównych kierunków działania realizowanych na rzecz tworzenia jak najlepszych warunków dla trwałego rozwoju gospodarczego oraz wydatnego wzrostu poziomu życia mieszkańców, zgodnie z wymogami ochrony środowiska przyrodniczego w okresie 2014–2020.

Przy analizie wpływu Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego na środowisko wykorzystano głównie metody opisowe oraz dostępne publikacje, raporty i opracowania dla powiatu kępińskiego, dotyczące jego stanu środowiska i zmian w nim zachodzących. W prognozie oddziaływania na środowisko zostały przeanalizowane wszystkie projekty planowanych przedsięwzięć na lata 2014-2020, których realizacja umożliwi wprowadzenie w życie celu strategicznego, celu operacyjnego i kierunków działań ustanowionych w Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego.

Wszystkie wymienione cele strategiczne i operacyjne w poszczególnych dziedzinach funkcjonowania powiatu łączą się ze sobą i uzupełniają, wpływając jednocześnie na podniesienie, jakości życia mieszkańców, czyli przyczyniają się bezpośrednio do realizacji celu nadrzędnego. Cele operacyjne przekładają się na kierunki działań Powiatu Kępińskiego, formułując tym samym szczegółowy plan działania na następne lata.

Materiały źródłowe wykorzystane do opracowania prognozy oddziaływania na środowisko:

- dostępne dane literaturowe;
- informacje udostępnione przez Starostwo Powiatowe w Kępnie;
- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020;
- Strategia Europa 2020;
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020.

3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Podstawą skutecznego wdrażania założeń strategii rozwoju jest system informacji o zjawiskach i procesach społeczno-gospodarczych zachodzących na obejmowanym przez nią terenie. Inicjując działania mające na celu osiągnięcie wytyczonych w strategii celów, należy systematycznie gromadzić informacje o efektach ich realizacji i skuteczności zastosowanych instrumentów. Głównymi obszarami monitorowania, ewaluacji i aktualizacji strategii są zatem wyznaczone cele jej realizacji oraz przypisane im wskaźniki, a dalej zadania. Istotą prowadzenia monitoringu tychże obszarów jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało i nie zostało zrealizowane. Jest nią również modyfikowanie dalszych działań w taki sposób, aby

osiągnąć zakładane cele w przyszłości. Dlatego też kluczowym elementem monitorowania, ewaluacji i aktualizacji jest wypracowanie takich technik zbierania informacji, które będą jak najbardziej miarodajnie odzwierciedlały efekty prowadzonych działań.

Ocena Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego zawierającej cele z kierunkami działań powinna być dokonywana trzykrotnie, przed rozpoczęciem, w połowie okresu oraz po zakończeniu realizacji inwestycji.

Aby umożliwić pośrednie dokonywanie ocen należy określić powiązania pomiędzy Strategią Rozwoju Powiatu Kępińskiego, a obecnymi i przyszłymi programami operacyjnymi. Ocena po zakończeniu realizacji przedsięwzięć jest najbardziej istotna i miarodajna dla całościowej analizy polityki rozwoju społeczno-gospodarczego. Wszelkie oceny oddziaływania podmiotów publicznych na procesy kierowania polityki rozwoju przeprowadzane są w kontekście społecznych potrzeb, celów i nakładów. Mierzone i oceniane są uzyskane produkty, wyniki, efekty i skutki. Działania i przedsięwzięcia służące realizacji celów operacyjnych oceniane są na podstawie kryteriów: skuteczności, celowości, efektywności i wydajności. Cały proces dodatkowo oceniany jest z punktu widzenia praworządności i gospodarności (oszczędności). Ocena realizacji Strategii jest procesem wymagającym udziału społecznego, a przede wszystkim współdziałania podmiotów i uczestników strategicznego zarządzania polityki rozwoju powiatu.

Aby spełnić powyższe wymagania, każdy kierunek działania wymaga monitorowania. Wymóg monitorowania wynika również z przepisów regulujących finansowanie przedsięwzięć z funduszy strukturalnych UE. Monitorowaniem kierunku działania na poziomie celów winna zajmować się jednostka organizacyjna odpowiedzialna za jego sformułowanie, w tym wypadku w imieniu powiatu kępińskiego – Proponuje się by za monitoring odpowiedzialny był zespół ds. monitoringu w skład, którego wejdzie np. dwóch pracowników urzędu. Będą oni zwracali uwagę na aktualność strategii w dokumencie oraz będą pełnić funkcję opiniującą wyniki procesu wdrażania strategii. Ich rola sprowadzać się będzie do odpowiedzi na następujące pytania:

1. W jakim stopniu osiągnane są cele strategiczne, operacyjne?
2. W jakim stopniu osiągnane są rezultaty zaplanowane w ramach poszczególnych programów operacyjnych i określonych kierunków działań?
3. Co stoi na przeszkodzie osiągnięcia zaplanowanych rezultatów w ramach priorytetów i celów strategicznych.

Proponuje się by zespół ds. monitoringu raz w roku sporządzi raport z przebiegu wdrażania strategii, przedstawi w nim swoją opinię, przedstawi występujące ewentualne problemy oraz zaproponuje zmiany, które będą podstawą do aktualizacji zapisów w/w strategii. Propozycje takich zmian będą następnie trafiać, jako projekty Zarządów na Rady poszczególnych gmin i powiatu.

Ponadto proponuje się by zespół ds. monitoringu sprawował merytoryczną opiekę nad realizacją projektów, pomagał w pozyskiwaniu pomocy eksperckiej, wspierał przy zdobywaniu źródeł finansowania, monitorował zachodzące zmiany, kontrolował przebieg prac wdrożeniowych, dostosowywał Strategię do zmieniającej się sytuacji materialnej. Obowiązek monitorowania poszczególnych zadań, których realizacja na poziomie lokalnego samorządu wynika z obecnie obowiązujących celów i kierunków działań spoczywa na jednostce realizującej dane zadanie. Misja zawarta w Strategii sformułowana jest na tak ogólnym poziomie, że bezpośrednia ocena stopnia jej realizacji nie jest możliwa, dlatego należy oceniać stopień realizacji kierunków działań. Mają one na tyle konkretny charakter i są powiązane bezpośrednio z celami i istniejącymi programami, że można stosować bardziej wyspecjalizowane wskaźniki.

Zespół ds. monitoringu i instytucje zewnętrzne dokonywać będą bieżącej i okresowej kontroli realizacji Strategii. Dla oceny skutków środowiskowych wdrażania Strategii proponuje się wprowadzenie dodatkowo następujących wskaźników:

- powierzchnia gruntów leśnych przeznaczonych na cele nie leśne (ha);
- udział terenów zieleni ogólnodostępnej w powierzchni poszczególnych gmin w powiecie (powierzchnia terenów zielonych przypadająca na mieszkańca);
- udział energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w ogólnej produkcji energii (% energii produkowanej w powiecie),
- liczba wybudowanych nowych dróg na terenie powiatu,
- liczba zmodernizowanej infrastruktury drogowej na terenie powiatu,
- liczba wybudowanych dróg rowerowych na terenie powiatu,
- liczba skanalizowanych i zwodociągowanych gmin w powiecie.

4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Powiat kępiński położony jest najdalej wysuniętym na południe regionem Wielkopolski. Graniczy z województwami dolnośląskim, opolskim i łódzkim. W skład powiatu wchodzi 7 gmin: Kępno, Baranów, Bralin, Łęka Opatowska, Perzów, Rychtal, Trzcينica. Pod względem geomorfologicznym położony jest w obrębie Wysoczyzny Wieruszowskiej o rzeźbie terenu mało urozmaiconej oraz w części północno-zachodniej w obrębie Wzgórz Ostrzeszowskich, wznosząc się tu na wysokość ok. 200 m n.p.m. Należy do powiatów średniej wielkości, a jego powierzchnia wynosi 60 827 ha.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego na lata 2014-2020 ma charakter lokalny a ewentualne negatywne oddziaływanie na środowisko planowanych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny.

Na etapie sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko stwierdzono, że realizacja określonych kierunków działań w Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego nie wskazuje na możliwość transgranicznego oddziaływania w zakresie powietrza, klimatu akustycznego, gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami, które mogłyby negatywnie wpłynąć na terytorium innych państw. Ponadto analiza ta wynika ze zbyt dużej odległości powiatu kępińskiego od granicy państwa.

5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Istniejący stan środowiska powiatu kępińskiego:

Powiat Kępiński jest najdalej wysuniętym na południe regionem Wielkopolski, w którym dominują tereny równinne do 200 m n.p.m. Powiat Kępiński jest najbardziej wysuniętym na południe powiatem województwa Wielkopolskiego, od południa graniczy z województwem Opolskim, od wschodu z województwem łódzkim od zachodu z województwem Dolnośląskim od północnej graniczy z powiatem Ostrzeszowskim.

Pod względem fizjograficznym powiat Kępno znajduje się na styku kilku regionów i trudno jest wyznaczyć dokładne granice pomiędzy wymienianymi mezoregionami.

Generalnie stwierdza się, że od północy i północnego zachodu wysoczyzna graniczy ze Wzgórzami Ostrzeszowskimi (część mezoregionu Wału Trzebnickiego). W północno-wschodniej i wschodniej styka się z kotliną Grabowską (makroregion Nizina Południowo-wielkopolska), natomiast na południu od granic powiatu rozciągają się Równina Oleśnicka

(makroregion Nizina Śląska), a w kierunku południowo-wschodnim graniczy z Wyżyną Wieluńską (makroregion Wyżyna Woźniacko-Wieluńska). Należy do powiatów średniej wielkości, a jego powierzchnia wynosi 60 827 ha. Pod względem geomorfologicznym położony jest w obrębie Wysoczyzny Wieruszowskiej o rzeźbie terenu mało urozmaiconej oraz w części północno-zachodniej w obrębie Wzgórz Ostrzeszowskich, wznosząc się tu na wysokość ok. 200 m n.p.m. Należy do powiatów średniej wielkości, a jego powierzchnia wynosi 60 827 ha.

Na terenie powiatu występują niewysokie wzniesienia plejstoceny, poprzecinane niewielkimi pradolinami cieków wodnych. Najwyższe wzniesienia osiągają 242 m n.p.m. w okolicy Czernina, natomiast najniższe wahają się w granicach 160 m n.p.m. Mechnice w gminie Kępno. Największymi obniżeniami charakteryzują się rozległe doliny Proсны, Pomianki oraz Niesobiu.

Pod względem klimatycznym powiat cechuje się stosunkowo wysoką temperaturą roczną powietrza (od +8,7 do +10,1) krótkotrwałą zimą, wczesną wilgotną wiosną oraz ciepłym latem (średnia temperatura lipca +16,1-+20,2). Liczba dni pochmurnych wynosi około 130, pogodnych około 50-60, mroźnych 40-50 a z przymrozkami 110-120, czas zalegania pokrywy śnieżnej około 60 dni a okres wegetacji trwa przeciętnie 210 do 215 dni. Suma opadów wynosi od 510-590 a w 2001 r 627 mm (wg Stacji Kalisz oraz obserwacji w Siemianicach) średnia w latach 1951-80 512 mm, 1981-2000r- 505 mm wg stacji Kalisz). Najwięcej opadów przypada na miesiące letnie VI-IX a w latach 1997/98 były tak obfite, że wystąpiły u nas zagrożenia powodziowe. W 1997 roku w punkcie pomiarowym Mirków zanotowano najwyższy stan wody rzeki Proсны wynoszący 4,06 m. Usłonecznienie wyrażone w godzinach wynosi od 1510-1720 h. Wiatry wieją przeważnie z kierunków zachodnich 23% udziału, północno-zachodnich z udziałem 13%. Wiatry z pozostałych kierunków reprezentowane są w mniejszym zakresie. Okres bezwietrzny kształtuje się na poziomie 10% w skali roku. Średnie prędkości wiatru w m/s od 3,4-3,6.

Biorąc pod uwagę położenie geograficzne, powiat kępiński położony jest na terenie Niziny Wielkopolskiej. Teren powiatu ograniczony jest od północy Wzgórzami Ostrzeszowskimi i Kotliną Grabowską, od południowego zachodu Równiną Oleśnicką, a od południowego wschodu Wyżyną Krakowsko – Częstochowską.

Według Kondrackiego powiat kępiński położony jest na wysoczyźnie Wieruszowskiej. Wysoczyzna jest zdenudowaną równiną morenową ze zlodowacenia odrzańskiego o powierzchni 1170 km² i jest rodzajem pomostu między Wyżyną Wieluńską na południowym - wschodzie a Wzgórzami Ostrzeszowskimi na północnym - zachodzie, osiągając wysokość od 170 m do 200 m na południu.

Wysoczyzna leży w dorzeczu Proсны, która przepływa w kierunku północnym przez jej środek.

W ukształtowaniu powierzchni zarysowują się kępy wysoczyznowe (Opatowska, Siemianicka, Mikorzyńska, Wójcińska, Żdzarska), rozdzielone obniżeniami, np. w okolicy Kępna nad rzeczką Samicą i nad Pornianką.

Lasy nie tworzą większych kompleksów. Przeważają drzewostany sosnowe z domieszką dębu, na miejscach wyższych występuje buk i jodła z elementami górskimi w runie. Zachowało się kilka fragmentów pierwotnej przyrody. Rezerwat „Studnica” (5,8 ha) na zachodniej rubieży wysoczyzny obejmuje wąwóz, którego stoki są porośnięte lasem sosnowo - dębowo - świerkowym o charakterze pierwotnym (wiek drzew ponad 150 lat). W dolinie Pomianki zachowały się fragmenty lasu łęgowego (6 ha) i olsu (3 ha). W tej samej okolicy jest rezerwat "Stara Buczyna" w Rakowie (3,5 ha) obejmujący 180 - letni starodrzew buka.

Pod względem gospodarczym ma charakter rolniczo - przemysłowy, a największe skupiska zakładów, głównie produkcyjno-usługowo-handlowych występują w mieście Kępno oraz w gminach Baranów, Bralin i Łęka Opatowska. Na tym terenie zlokalizowanych jest kilkadziesiąt zakładów z branży meblarskiej oraz obróbki drewna.

Gminy powiatu kępińskiego mają charakter rolniczy, powierzchnia użytków rolnych wynosi ponad 7 m, powierzchni powiatu. Lasy zajmują ponad 20% powierzchni. Pozostałą powierzchnię zajmują m.in. grunty pod wodami, grunty zabudowane i nieużytki. W powierzchni użytków rolnych powiatu dominują grunty orne (82,67%), następnie użytki zielone (16,90%) i sady (0,43%).

Powiat Kępiński obejmuje obszar 7 gmin, w skład, którego wchodzi:

- gminy miejsko-wiejskie: Kępno;
- gminy wiejskie: Baranów, Bralin, Łęka Opatowska, Perzów, Rychtal, Trzcinica.

Mapa poglądowa powiatu kępińskiego z podziałem na gminy:

Jedynym miastem powiatu jest Kępno, w którym mieszka ok. 15 500 osób. Przez tę swoistą stolicę, przebiegają ważne szlaki komunikacyjne: Wrocław - Warszawa oraz Katowice - Poznań. Najbliższym większym ośrodkiem miejskim jest Ostrów Wlkp. (ok.50 km), Kalisz oraz Wrocław (ok.80 km). Odległość od Poznania - stolicy województwa wielkopolskiego - wynosi ok. 180 km.

Pod koniec 2011 r. na terenie powiatu kępińskiego mieszkało 65 427 osób, z czego zaledwie 22% stanowili mieszkańcy obszaru miejskiego. Ponad 37,5% ludności powiatu stanowili mieszkańcy gminy i miasta Kępno. Najmniej zaludnioną jednostką była gmina Perzów skupiająca niespełna 5,9%, populacji powiatu. W okresie od 2002 do 2011 r. liczba mieszkańców powiatu wzrosła prawie o 18,2%, przy czym liczba ludności miejskiej nie ulegała znaczącym zmianom kształtując się na średnim poziomie 14 719 mieszkańców. W analizowanej dekadzie najwyższy przyrost liczby ludności zaobserwowano na obszarze wiejskim gminy Bralin (8,8%) oraz na terenie gmin Baranów (5,6%), ujemny przyrost wystąpił na obszarze gminy Perzów (-4,1%) oraz na terenie obszaru miasta Kępno (-1,6%) i gminy Rychtal (-1,3%). Z dostępnych danych wynika, że najwyższy wskaźnik gęstości zaludnienia dotyczył miasta i gminy Kępno (198 os./km²), następnie gmin Baranów, Bralin i Łęka Opatowska (105 - 67 os./km²), natomiast najniższy wskaźnik charakteryzował gminy Perzów (51 os./km²) i Rychtal (42 os./km²). Z danych GUS wynika, że w 2010 r. 20,9% ludności powiatu znajdowała się w wieku przedprodukcyjnym, 64,5% w wieku produkcyjnym a 14,6%

w wieku poprodukcyjnym. Z roku na rok spada liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, wzrasta natomiast liczba osób w pozostałych grupach wiekowych.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego na lata 2014-2020

Cele określone w Strategii rozwoju powiatu kępińskiego są wyrazem całościowego spojrzenia na problemy powiatu. Cele wynikają z przyjętej wizji i zdefiniowanej misji rozwoju. W Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego na lata 2014-2020 przedstawiono cele strategiczne oraz wynikające z niego cele operacyjne, które szczegółowo określają kierunki działania. Poniższy schemat prezentuje strukturę celów Strategii rozwoju powiatu kępińskiego na lata 2014-2020.

CELE STRATEGICZNE	CELE OPERACYJNE
ZWIĘKSZENIE KONKURENCYJNOŚCI POWIATU KĘPIŃSKIEGO	Wspieranie aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców powiatu
	Wspieranie rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno- spożywczego
	Rozwój potencjału turystyki i rekreacji na terenie powiatu
POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	Rozwój bezpieczeństwa socjalnego, zdrowotnego i publicznego
	Podniesienie poziomu edukacji
	Zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych
	Rozwój administracji publicznej
ROZWÓJ INFRASTRUKTURY POWIATU KĘPIŃSKIEGO	Wspieranie rozwoju mieszkalnictwa
	Poprawa infrastruktury komunikacyjnej
	Wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej

Główne kierunki działania w zakresie celu operacyjnego

WSPIERANIE AKTYWNOŚCI I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI MIESZKAŃCÓW POWIATU:

1. Wspieranie zatrudnienia osób pozostających bez pracy.
2. Wspieranie rozwoju mikro, małej i średniej przedsiębiorczości w Polsce.
3. Rozwój działań wpisujących się w program walki z wykluczeniem społecznym.
4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców powiatu.
5. Rozwój działań wspierających efektywność działań na rzecz klientów PUP w tym nowoczesnych narzędzi komunikacji i transferu wiedzy.
6. Zwiększenie współpracy pomiędzy przedstawicielami samorządu a podmiotami gospodarczymi i społecznymi.
7. Rozwój efektywnych działań instytucji otoczenia biznesu na terenie powiatu.
8. Integracja lokalnych przedsiębiorców w celu wymiany doświadczeń i dobrych praktyk.
9. Kształtowanie dobrego klimatu do rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.
10. Promowanie przemysłu meblarskiego oraz poszukiwanie nowych rynków zbytu.
11. Dywersyfikowanie struktury gospodarki w powiecie kępińskim.
12. Rozwój edukacji w zakresie przedsiębiorczości od początku kształcenia.
13. Wspieranie rozwoju oferty szkoleniowej skierowanej do mieszkańców powiatu.
14. Wspieranie mobilności zawodowej społeczności lokalnej.
15. Wspieranie ponadregionalnej i międzynarodowej współpracy gospodarczej.
16. Wspieranie podmiotów ekonomii społecznej.
17. Wspieranie aktywności społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych na otwartym i chronionym rynku pracy.
18. Współpraca w zakresie pozyskania nowych inwestorów oraz tworzenia nowych miejsc pracy.

Główne kierunki działania w zakresie celu operacyjnego

WSPIERANIE ROZWOJU ROLNICTWA I PRZETWÓRSTWA ROLNO- SPOŻYWCZEGO

1. Poprawa warunków życia i pracy ludzi żyjących na wsiach na terenie powiatu.
2. Rozwój i doskonalenie infrastruktury na obszarach wiejskich.
3. Wzmocnienie gospodarstw rolnych na terenie powiatu.

4. Wspieranie zrzeszania gospodarstw rolnych, producentów zwłaszcza grup producenckich.
5. Rozwój przetwórstwa rolno- spożywczego.
6. Wspieranie oraz popularyzacja różnorodnych form działalności pozarolniczej.

Główne kierunki działania w zakresie celu operacyjnego

ROZWÓJ POTENCJAŁU TURYSTYKI I REKREACJI NA TERENIE POWIATU

1. Wspieranie rozwoju infrastruktury turystycznej na terenie powiatu, w tym bazy noclegowej oraz gastronomicznej.
2. Rozwój infrastruktury rekreacyjnej na terenie powiatu w tym budowa placów zabaw, basenu, kina, centrum rekreacyjnego.
3. Promowanie kultury regionalnej.
4. Rozwój i upowszechnianie tradycji oraz produktów regionalnych.
5. Zagospodarowanie terenów zielonych w zakresie rozwoju funkcji turystycznych.
6. Ochrona zabytków występujących na terenie powiatu.
7. Rozbudowa, adaptacja i modernizacja obiektów o znaczeniu dla kultury, edukacji i rekreacji.
8. Rozwój tras turystycznych.
9. Poprawa oznakowania miejsc atrakcyjnych turystycznie.
10. Rozwój współpracy pomiędzy podmiotami samorządowymi, gospodarczymi i społecznymi na rzecz turystyki, sportu i rekreacji.
11. Rozwój oferty instytucji kulturalnych na terenie powiatu.

Główne kierunki działania w zakresie celu operacyjnego

ROZWÓJ BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO, ZDROWOTNEGO I PUBLICZNEGO

1. Rozwój infrastruktury, wyposażenia oraz standardu obsługi w placówkach zdrowia i pomocy społecznej.
2. Dostosowanie infrastruktury budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych.
3. Wspieranie rozwoju Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Kępnie w tym inwestycje w infrastrukturę, modernizacja, doposażenie w sprzęt i aparaturę medyczną.

4. Wspieranie rozwoju profilaktyki, wczesnego wykrywania chorób i rehabilitacji.
5. Wspieranie dostępu do usług lekarzy specjalistów w szczególności pediatry, kardiologa, geriatry, neurologa, alergologa.
6. Wspieranie rozwoju opieki paliatywnej i geriatricznej.
7. Promowanie zdrowego stylu życia oraz profilaktyka zdrowia.
8. Przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego.
9. Organizowanie i wspieranie funkcjonowania różnorodnych form pomocy społecznej.
10. Wspieranie działań mających na celu wyrównanie szans edukacyjnych dzieci ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubóstwem.
11. Rozwój systemu edukacji umożliwiający w pełni kształcenie dzieci z niepełnosprawnościami.
12. Wsparcie, integracja i aktywizacja osób starszych, niepełnosprawnych i zależnych oraz umożliwienie im pełnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.
13. Rozwój wyposażenia służb bezpieczeństwa publicznego.
14. Wspieranie rozwiązań w zakresie poprawy bezpieczeństwa mieszkańców w miejscach publicznych w tym w zakresie rozwoju monitoringu.
15. Tworzenie warunków do poprawy bezpieczeństwa przeciwpożarowego, w tym m.in. poprzez poprawę systemu monitoringu i alarmowania, poprawę zaopatrzenia wodnego do celów ppoż.
16. Tworzenie warunków do poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, w tym m.in. budowa i modernizacja wałów przeciwpowodziowych, melioracja rzek i zbiorników wodnych.
17. Poprawa systemu bezpieczeństwa w zakresie ruchu drogowego.

Główne kierunki działania w ramach celu operacyjnego

PODNIESIENIE POZIOMU EDUKACJI I KSZTAŁCENIE USTAWICZNE

1. Rozwój placówek edukacyjnych w zakresie poprawy infrastruktury oraz ich wyposażenia w pomoce dydaktyczne i nowoczesne technologie.
2. Poprawa wyposażenia pracowni zawodowych zgodnie ze standardami właściwego ministra ds. edukacji.
3. Rozwój infrastruktury sportowej na terenie powiatu.
4. Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych.

5. Rozwój oferty szkolnictwa dostosowanego do potrzeb rynku pracy.
6. Rozwój działań w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 na terenie powiatu.
7. Rozwój szkolnictwa zawodowego.
8. Rozwój kształcenia ustawicznego.
9. Rozwój opieki specjalistycznej dla uczniów szkół z powiatu w tym pielęgniarki, pedagoga, psychologa.
10. Rozwój współpracy międzyszkolnej i międzynarodowej oraz programów wymian młodzieżowych.
11. Rozwój oferty praktyk i staży dla uczniów szkół i uczelni z powiatu.
12. Rozwój kształcenia w zakresie znajomości języków obcych.
13. Rozwój edukacji pozaformalnej na terenie powiatu.

Główne kierunki działania w ramach celu operacyjnego

ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW NATURALNYCH

1. Zachowanie równowagi pomiędzy urbanizacją i uprzemysłowieniem a środowiskiem naturalnym.
2. Rozwój optymalnego systemu gospodarowania odpadami, opartego na selektywnej zbiórce odpadów.
3. Rozwój alternatywnych źródeł wykorzystywania energii.
4. Ochrona bioróżnorodności przyrodniczej na terenie powiatu.
5. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych.
6. Poprawa stanu powietrza na terenie powiatu.
7. Wspieranie gospodarki niskoemisyjnej na terenie powiatu.
8. Termomodernizacja infrastruktury budynków użyteczności publicznej.

Główne kierunki działania w ramach celu operacyjnego WSPIERANIE ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

1. Wspieranie rozwoju inicjatyw obywatelskich, w tym współpracy pomiędzy sektorem pozarządowym i publicznym.
2. Rozwój wolontariatu na terenie powiatu.
3. Usprawnianie procesów zarządzania w administracji publicznej.

4. Usprawnianie procesów stanowienia prawa miejscowego i aktów administracyjnych, w tym ich jakości.
5. Nowoczesne e-usługi publiczne i upowszechnienie elektronicznej obsługi ludności.
6. Rozwój współpracy międzynarodowej oraz zrzeszania z innymi samorządami w kraju i zagranicą.

Główne kierunki działania w ramach celu operacyjnego POPRAWA INFRASTRUKTURY KOMUNIKACYJNEJ

1. Remont i budowa dróg na terenie powiatu celem tworzenia wzajemnie uzupełniającej się sieci oraz łączenia ich z drogami gminnymi, wojewódzkimi i krajowymi.
2. Podjęcie działań mających na celu wyprowadzenie ruchu kołowego poprzez kontynuację budowy obwodnicy na drodze krajowej nr 11 oraz zjazdu na drogę S8 w kierunku Wrocław – Warszawa.
3. Remont i budowa infrastruktury drogowej w tym oświetlenia, chodników, ścieżek pieszo-rowerowych, parkingów, przystanków.
4. Budowa dróg rowerowych w tym łączących miejscowości na terenie powiatu.
5. Rozwój publicznego transportu kolejowego.
6. Poprawa dostępności i częstotliwości transportu publicznego między miejscowościami w powiecie i na zewnątrz.
7. Utworzenie komunikacji miejskiej.
8. Budowa i polepszenie jakości dróg dojazdowych do terenów mieszkaniowych.

Główne kierunki działania w ramach celu operacyjnego WSPIERANIE ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

1. Wspieranie modernizacji, rozbudowy i budowy sieci ciepłowniczej, energetycznej i gazowej.
2. Modernizacja, rozbudowa i budowa sieci wodno-kanalizacyjnej.
3. Rozwój szerokopasmowego internetu oraz sieci teleinformatycznej na terenie powiatu.

Główne kierunki działania w ramach celu operacyjnego **WSPIERANIE ROZWOJU**

MIESZKALNICTWA

1. Promowanie terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe.
2. Rozwój budownictwa wielorodzinnego.
3. Podejmowanie działań mających na celu wzrost dostępności mieszkań dla ludzi młodych.
4. Wzrost dostępności mieszkań komunalnych, socjalnych i chronionych.
5. Promowanie osiedlania się na terenie powiatu.

Wszystkie działania przewidziane do realizacji w ramach priorytetu Strategii mają z założenia na celu poprawę, jakości środowiska naturalnego, która to wpłynie pozytywnie na zdrowie i życie mieszkańców powiatu kępińskiego. Brak realizacji zapisów Strategii Powiatu Kępińskiego prowadzić będzie do znaczącego pogorszenia, jakości wszystkich elementów środowiska, takich jak:

- pogorszenie, jakości powietrza;
- wzrost zużycia surowców i energii;
- degradacja walorów krajobrazu;
- postępująca degradacja gleb;
- pogorszenie, jakości życia mieszkańców.

Poniżej przedstawiono przykładowe zmiany, jakie mogłyby mieć miejsce w przypadku braku realizacji ustaleń Strategii Powiatu Kępińskiego, w poszczególnych komponentach środowiska i innych działaniach wspomagających:

Rozwój alternatywnych źródeł energii

Przyjęty w Strategii Powiatu Kępińskiego cel operacyjny „**ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW NATURALNYCH**” realizowany będzie głównie poprzez ograniczenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł konwencjonalnych i wspierania budowy infrastruktury służącej do czerpania energii ze źródeł odnawialnych ze szczególnym uwzględnieniem terenów cennych przyrodniczo oraz uzdrowiskowych takich jak:

- kolektory słoneczne;
- instalacje biogazu;
- instalacje wykorzystujące biomasę;

- energia geotermalna;

Ze szczególnym naciskiem na eliminowanie paliw stałych, jako paliwa w kotłowniach obiektów użyteczności publicznej oraz mieszkańców zamieszkujących terytorium powiatu kępińskiego.

Zastosowanie najlepszych dostępnych technologii gospodarki niskoemisyjnej w połączeniu ze zmianami bilansu paliwowo-energetycznego na rzecz wzrostu wykorzystania źródeł odnawialnych przyczyni się do poprawy stanu środowiska naturalnego m.in. poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń do atmosfery, gleby i wód.

Zaniechanie działań zmierzających do ograniczenia emisji gazów i pyłów do powietrza może prowadzić do stopniowego pogorszenia czystości powietrza atmosferycznego. Utrzymanie przestarzałych technologii i nie wprowadzanie nowych najlepszych dostępnych technologii gospodarki niskoemisyjnej niewątpliwie spowoduje wzrost energochłonności oraz wzmożoną emisję zanieczyszczeń do powietrza. W związku z tym zaniechanie realizacji ustaleń w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego jest działaniem zdecydowanie negatywnym. Efektywność realizacji zielonych projektów wymaga nie tylko zaangażowania środków finansowych, ale również konieczność edukowania społeczności w zakresie wykorzystywania ekoinnowacyjnych technologii i kształtowanie postaw proekologicznych.

Rozwój infrastruktury powiatu – bodźcem rozwoju gospodarczego

Przyjęty w Strategii Powiatu Kępińskiego cel **operacyjny „POPRAWA INFRASTRUKTURY KOMUNIKACYJNEJ”** realizowany będzie głównie poprzez budowę, **remont** oraz **modernizację** dróg wraz z infrastrukturą okołodrogową w tym m.in.: budowę chodników, parkingów, zatok autobusowych z **przystankami oraz oświetleniem**. **Modernizacja** oraz budowa dróg przyczyni się do dostępności komunikacyjnej z sąsiednimi powiatami. Przyczyni się to do rozwoju powiatu kępińskiego zwłaszcza pod kątem mieszkalnictwa oraz atrakcyjności inwestycyjnej. Ocenia się, że dla pełniejszego wykorzystania potencjału położenia geograficznego powiatu kępińskiego oraz możliwości, jakie tworzy układ powiązań drogowych na jej terenie, kluczowy będzie rozwój infrastruktury drogowej zmierzający do wsparcia budowy połączeń sieci dróg na poziomie regionalnym w tym także obwodnicy drogi krajowej nr 11 wraz ze zjazdem w Kępnie na drogę S8 Warszawa - Wrocław. Modernizacji

wymagają także inne drogi w tym m.in. w relacji Baranów – Jankowy – Donaborów – Świba, Mroczeń – Grębanin – Nosale – Mnichowice – Bralin, Kępno- Marcinki.

Zaniechanie działań zmierzających do rozbudowy infrastruktury komunikacyjnej spowoduje niekontrolowaną emisję zanieczyszczeń substancjami ropopochodnymi do odbiornika, która prowadzi do stopniowego pogorszenia stanu wód lub ziemi. Zaprzestanie działań zmierzających do ograniczenia nieorganizowanej emisji zanieczyszczeń do powietrza może prowadzić do stopniowego pogorszenia czystości powietrza atmosferycznego oraz zwiększenia poziomu hałasu. W związku z tym zaniechanie realizacji ustaleń w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego i hałasu jest działaniem zdecydowanie negatywnym.

Edukacja I Kultura, Sport I Rekreacja

Przyjęte w Strategii Powiatu Kępińskiego powyższe cele operacyjne realizowane będą głównie poprzez rozbudowę, adaptację o modernizację obiektów o znaczeniu dla kultury i edukacji (uwzględniających przede wszystkim szeroko pojęte prace termomodernizacyjne, w tym ocieplenie ścian i stropów, wymianę mediów, stolarki drzwiowej i okiennej itp.). Konieczna jest również modernizacja i uzupełnienie istniejącej bazy sportowej i rekreacyjnej (zwłaszcza pod kątem potrzeby modernizacji boisk sportowych, sali gimnastycznej wraz z kompleksem lekkoatletycznym).

Zaniechanie działań polegających na termomodernizacji budynków spowoduje większe zużycie ilości energii cieplnej w celu ogrzewania go w okresie jesienno-zimowym, co przyczyni się do zwiększenia emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz zwiększenie eksploatacji nieodnawialnych źródeł energii. W związku z tym zaniechanie realizacji ustaleń w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego i nieracjonalną gospodarką surowcami jest działaniem zdecydowanie negatywnym. Przed podjęciem prac termomodernizacji budynków zalecane jest przeprowadzenie inwentaryzacji pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków. Jeżeli będą występowały chronione gatunki ptaków to terminy wykonania prac termomodernizacyjnych będzie dostosowane do ich okresów lęgowych.

Uregulowanie gospodarki odpadami

Działania, które ukierunkowane są na uporządkowanie gospodarki odpadami:

- likwidacja „dzikich wysypisk”,
- edukacja mieszkańców w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi,

- rozwój selektywnej zbiórki odpadów (opakowaniowych, wielkogabarytowych, ulegających biodegradacji i niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych),
- tworzenie punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK),
- wprowadzenie mechanizmu dofinansowania dla przedsięwzięć polegających na demontażu wyrobów zawierających azbest.

Wpływ na ludzi:

- podniesienie standardu życia;
- wzrost bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego.

Wpływ na środowisko:

- zabezpieczenie środowiska gruntowego i wód podziemnych przed nielegalnym wprowadzaniem odpadów innych niż niebezpieczne i niebezpiecznych;
- niwelacja możliwości wystąpienia zagrożenia sanitarno-epidemiologicznego;
- niwelacja skarżenia wód pitnych.

Rozwój sieci wodociągowych i kanalizacyjnej

Wpływ na ludzi:

- podniesienie standardu życia;
- podniesienie atrakcyjności miejscowości w powiecie kępińskim;
- bardziej atrakcyjniejsze tereny inwestycyjnie (uzbrojenie terenu);
- wzrost bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego.

Wpływ na środowisko:

- zabezpieczenie środowiska gruntowego i wód podziemnych przed nielegalnym wprowadzaniem ścieków bytowych, komunalnych oraz przemysłowych;
- niwelacja możliwości wystąpienia zagrożenia sanitarno-epidemiologicznego;
- niwelacja skarżenia wód pitnych.

Rozwinięta infrastruktura komunikacyjna

Wpływ na ludzi:

- podniesienie poziomu bezpieczeństwa pieszych i użytkowników dróg;

- podniesienie komfortu korzystania z układu komunikacyjnego;
- podniesienie atrakcyjności powiatu kępińskiego.

Wpływ na środowisko:

- ingerencja w środowisko glebowe;
- zanieczyszczenie gleb związkami emitowanymi przez pojazdy;
- wzrost zagrożenia zanieczyszczenia gleb substancjami ropopochodnymi, olejami w związku z możliwością wystąpienia wypadków drogowych;
- wzrost bioróżnorodności poprzez wprowadzenie nowych nasadzeń drzew i krzewów.

Edukacja i Kultura, Sport i Rekreacja

Wpływ na ludzi:

- propagowanie aktywnego stylu życia;
- podniesienie bezpieczeństwa rowerzystów;
- podniesienie jakości świadczonych usług turystycznej i kulturowej (rozwój agroturystyki);
- podniesienie atrakcyjności powiatu kępińskiego;
- rozszerzenie bazy infrastruktury turystyki, kultury, wypoczynku i rekreacji.

Wpływ na środowisko:

- trwałe zajęcie terenów pod budowę, modernizację planowanych obiektów;
- wytwarzanie nowych zanieczyszczeń powietrza i ścieków.

Jeżeli nie zostanie wdrożony dokument Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego na lata 2014-2020 to negatywne trendy będą się pogłębiać a zanieczyszczenie środowiska naturalnego będzie wzrastać, dlatego realizacja Strategii jest bardzo istotna i konieczna.

6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Kluczowym aspektem jest także ochrona dziedzictwa przyrodniczego w tym rezerwatów Studnica w Rychtalu, Stara Buczyna w Rakowie, Ols w dolinie Pomianki, Las Łęgowy w Mariance Siemieńskiej, czy też Arboretum w Laskach. Należy rozwijać szlaki turystyczne w tym piesze i rowerowe, a także infrastrukturę sprzyjającą rekreacji i aktywnym formom spędzania czasu wolnego. Działaniom mającym na celu zagospodarowanie terenów zielonych oraz ochronę zabytków powinna towarzyszyć efektywna promocja oferty turystycznej oraz rekreacyjnej powiatu kępińskiego, wykorzystująca nowoczesne technologie komunikacyjne.

Obszar i obiekty prawnie chronione w powiecie Kępińskim zajmują 9778,3 ha co stanowi 16,1 % ogólnej powierzchni. System obszarów i obiektów chronionych w powiecie tworzą:

1. Obszary chronionego krajobrazu

- **Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowskiej** - utworzone rozporządzeniem nr 63 Wojewody Kaliskiego z dnia 7 września 1995 roku / Dz. Urzędowy Województwa Kaliskiego z dnia 25.09.1995 roku Nr 15,poz.95 /, który swym zasięgiem obejmuje część terenu powiatu Kępińskiego- z gminy Kępno część wsi Mikorzyn, część terenów leśnych Domanina i Myjomie oraz wsi Rzetni i część wsi Przybyszów, a z gminy Bralin wieś Czernin, Mielęciny i Weronikopole o powierzchni -2234 ha.

- **Dolina rzeki Proсны** - utworzony rozporządzeniem 65 Wojewody Kaliskiego z dnia 20 grudnia 1996 r., który swym zasięgiem obejmuje tereny położone w gminach:

- Łęka Opatowska –jako zachodnia granica gminy obejmująca lasy leśnictwa Siemianice z trzema rezerwatami do drogi na Kuźnicę Słupską ,następnie drogą Kuźnica Słupska

- Zmyślona Słupska- Piaski, do granicy z gminą Baranów,

- Kępno zachodni i północny skraj lasu Świńskiego do granicy z gminą Wieruszów i Doruchów. Powierzchnia obszaru chronionego krajobrazu na terenie gmin : Łęka Opatowska wynosi 7295 ha / z tego: lasy 3195 ha, grunty orne 2015, użytki zielone 840 ha, wody 80 pozostałe grunty 365 ha/ co stanowi 7,7 % ogólnej powierzchni obszaru chronionego

krajobrazu oraz 94,2% powierzchni gminy, natomiast na terenie gminy Kępno 115 ha są to lasy, co stanowi 0,1% powierzchni ogólnej chronionego krajobrazu.

2. Rezerwaty

Na terenie powiatu zlokalizowane są 4 rezerwaty przyrody, w dwóch gminach: Łęka Opatowska (3 rezerwaty) oraz Rychtal (1 rezerwat).

• **Rezerwat „STUDNICA”** - rezerwat o powierzchni 5,78 ha, utworzony zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego nr 176 z dnia 14.09.1962 r./ MP nr 85 poz.400 /. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie fragmentu lasu mieszanego z udziałem jodły i świerka na granicy zasięgu. Rezerwat położony w leśnictwie Sadogóra. Z rzadkich roślin rosną tutaj: widłak jałowcowaty, porzecznica czarna oraz paprotki- zachyłka trójkątna i zachyłka oszczepowata. W rezerwacie występują ponad 170 letnie dęby, i sosny oraz świerki dorastające do 40 m wysokości. Rezerwat położony jest w Leśnictwie Sadogóra w zasięgu lasów Nadleśnictwa Syców.

• **Rezerwat „LAS ŁĘGOWY W DOLINIE POMIANKI”** - rezerwat przyrody o powierzchni 6,05 ha utworzony zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 10.12.1971 r./ MP nr 5 poz.33/, zlokalizowany jest na terenie lasów doświadczalnych Akademii Rolniczej w Poznaniu Zakładu Leśnego Siemianice, gmina Łęka Opatowska. Celem ochrony są płaty łągu jesionowo - olszowego. Fitocenozy tego zespołu wykształcone w rzadko spotykanym wariantcie ze starcem kędzierzawym, należą do najlepiej zachowanych na terenie Wielkopolski. Drzewostan w wieku 120 lat tworzą olsza czarna i jesion wyniosły. Olsza w rezerwacie osiąga 31 m wysokości. Występują tu rzadkie gatunki takie jak : listera jajowata /chroniony gatunek storczyka/ czartawa drobna oraz paproć nasięźał pospolity. Ogółem w rezerwacie występuje 127 gatunków roślin. Otulinę rezerwatu stanowią oddziały leśne.

• **Rezerwat „STARA BUCZYNA W RAKOWIE”** - rezerwat przyrody o powierzchni 3,50 ha utworzony na podstawie zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego nr 155 z dnia 10.12.1971 r. / MP nr 5 poz.33/, zlokalizowany jest na terenie Zakładu Leśnego AR Siemianice, gmina Łęka Opatowska. Głównym przedmiotem ochrony jest starodrzew bukowy na granicy naturalnego zasięgu buka. W runie leśnym występują takie gatunki jak : trądownik

bulwiasty, konwalia majowa, fiołek leśny ,perłówka jednokwiatowa szczawik zajęczy, konwalia dwulistna, kosmatka owłosiona, dąbrówka rozłogowa. Z ważnych gatunków tworzących runo można wymienić również buławnika wielkokwiatowego oraz przytulię okrągłolistną. Otulinę rezerwatu stanowią oddziały leśne.

• **Rezerwat „OLES W DOLINIE POMIANKI”** - rezerwat przyrody o powierzchni 3,09 ha utworzony zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 10 .12.1971 r. /MP nr 5 poz.33/ ,zlokalizowany jest na terenie Zakładu Leśnego AR Siemianice ,gmina Łęka Opatowska. Głównym przedmiotem ochrony jest drzewostan olszowy- olchy czarnej tworzący drzewostan jednopiętrowy w wieku 120-130 lat. W runie występują gatunki charakterystyczne dla olsu jesionowego : śledziennica skrętolistna , ostrożeń błotny, kmieć błotna ,pokrzywa zwyczajna, niecierpek pospolity i bodziszek cuchnący.

Rezerваты „LAS ŁĘGOWY W DOLINIE POMIANKI”, „STARA BUCZYNA W RAKOWIE” i „OLES W DOLINIE POMIANKI” wchodzą w obszar chronionego krajobrazu „Dolina rzeki Prosný”.

3. Użytki ekologiczne

W roku bieżącym zostały utworzone dwa użytki ekologiczne na terenie Gminy Baranów ,uchwałą Nr IX/55/2003 Rady Gminy w Baranowie z dnia 25 lipca 2003 roku w oparciu o przepisy ustawy z dnia 16 .10.1991 roku o ochronie przyrody. Uznano za użytki ekologiczne następujące obiekty przyrodnicze:

• **„Mokre Łąki”** są użytkiem ekologicznym znajdującym się w gminie Baranów, powiat kępiński. Został powołany do życia z inicjatywy Południowowielkopolskiej Grupy Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków Uchwałą Rady Gminy Baranów z dnia 25.07.2003r. Jego powierzchnia obejmuje ponad 107,6 ha powierzchni i leży na granicy z gminą Kępno i Bralin. Teren ten ma charakter mozaikowy, spotykamy tu środowiska łąkowe okresowo podtopione (wiosną), nieużytki, zadrzewienia o charakterze olszyny, inne zadrzewianie z dominacją wierzby i brzozy, kilka oczek wodnych rozmieszczonych na całym terenie oraz trzcinowiska. Na obszarze "Mokrych łąk" spotkać możemy 3 gatunki błotniaków, w tym błotniak stawowy prawie każdego roku przystępuje do łągów. Gnieździ się tu także para myszołowów, dodatkowo możemy tu spotkać polujące krogulce, pustułki lub kobuza. Licznie reprezentowana jest populacja słowika rdzawego, między którymi usłyszeć możemy

parę słowika szarego. Na terenie nieużytków i trzcinowisk usłyszymy dwa gatunki z rodzaju *Locustella*: świerszczaka i brzęczkę, których monotony głos przeplata się z trzcinniczkami, potrzosami i rokitniczkami. Nad wszystkimi dominują głosowo dwa samce trzcinia. Na drzewach obok grzywacza i turkawki gnieździe się wilga oraz remizy. W czasie przelotu jesienno na terenie koszonych łąk żerują liczne czajki, z kolei wiosną kwiczoły, grzywacze i potrzosy. W tym czasie pojawia się tu także dudek i kłaskawka, która w jednym roku przystąpiła do lęgu w pobliskim sąsiedztwie (nieczynny nasyp kolejowy), w pobliżu widywana jest także białorytka oraz krętogłów. Teren ten jest także stałym żerowiskiem bocianów białych, które od samego świtu zbierają tu liczne prostoskrzydłe oraz inne smakowite kąski.

- „Torfowisko” o obszarze 20,9345 ha położone w obrębie geodezyjnym Baranów, które utworzono z 27 działek.

Celem ochrony obszarów wyżej wymienionych jest zachowanie wilgotnych, podmokłych i wodnych siedlisk przyrodniczych o dużych wartościach krajobrazowych, zadrzewienie, oczka wodne oraz trzcinowiska. Na obszarach tych występuje bogata flora i fauna z rzadkimi gatunkami płazów, gadów oraz ptaków.

2. POMNIKI PRZYRODY

Na terenie powiatu kępińskiego aktualnie zarejestrowane są 24 pomniki przyrody. W większości są to: pojedyncze drzewa, których jest 16 sztuk z tego:

- dęby-5 sztuk, lipy- 5 sztuk, sosny-3 sztuki, cisy-2 sztuki oraz 1 sztuka –wiąz. W bieżącym roku uznano za pomnik przyrody lipę drobnolistną o obwodzie 420 cm i wieku 75 lat w miejscowości Wodziczna, rosnąca na działce nr 483, która stanowi własność Gminy Trzcinica, Uchwałą Nr VI/41/03 Rady Gminy Trzcinica z dnia 28 marca 2003 roku. Lipa została posadzona 11 listopada 1928 roku z okazji 10 rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę, Drzewo nazwano „lipą wolności”.

- 5 grup drzew są to skupiska od 2 do 7 sztuk drzew tego samego gatunku. W tych grupach są: 3 grupy dębów / Mikorzyn, Domanin oraz Bralin/ , jedna buków Laski i jedna lip Sadogóra.

- 1 aleja dębowa przy drodze powiatowej z Mikorzyna do Torzeńca na odcinku ok., 1 km oraz przy drodze gminnej na odcinku 1,5 km z Mikorzyna w kierunku Domanina. Rośnie

tam łącznie 187 sztuk dębów o różnych obwodach w większości powyżej 200 do 395 cm. Pomiędzy dębami sporadycznie występują inne gatunki takie jak jesion.

- dwa parki: park w Siemianicach , zespół parkowo- pałacowy rodu Szembeków o powierzchni 4,49 ha z cennymi gatunkami drzew i krzewów , park w Laskach o powierzchni 8,44 ha z cennym starodrzewem.

W układzie gmin pomniki przyrody występują w następujących ilościach: Gmina: Kępno-12, Trzcinica –4, Rychtal-3, Baranów –2, Bralin-2, Łęka Opatowska –1 /park w Siemianicach /. W gminie Perzów brak pomników przyrody.

1) OBSZARY NATURA 2000:

- **Baranów PLH300035** – Obszar położony jest w południowych okolicach miasta Kępno. Składa się na podmokłe łąki użytkowane ekstensywnie. Teren rozcina nasyp nieczynnej linii kolejowej Kępno-Namysłów, która ma zostać zlikwidowana, zaś w jej miejscu powstanie ścieżka rowerowa. Jednakże musi ona powstać przy zachowaniu nasypu kolejowego, który jest osłoną przed wiatrem, niezbędną dla zachowania stanowiska czerwonończyka fioletka. Łąki w okolicy Kępna tworzone przez kompleksy zbiorowisk: Angelico-Cirsetum oleracei (Calthion), Filipendulo-Geranium palustris (Filipendulion), Caricetum gracilis (Magnocaricion), Phragmitetum (Phragmition). Podmokłe łąki w okolicach miasta Kępna przylegające do jego granicy południowej, na wysokości cmentarza ewangelickiego i ogródków działkowych. Użytkowane ekstensywnie, teren rozcięty jest przez nasyp nieczynnej już linii kolejowej Kępno-Namysłów. Planowana jest likwidacja tej linii i budowa w tym miejscu ścieżki rowerowej. Utrzymanie wysokiego nasypu likwidowanej linii kolejowej dla zachowania stanowiska *Lycaena helle* jest niezbędne, gdyż stanowi ochronę przed wiatrem dla niezbyt dobrze latających imago tego modraszka.

Zagrożeniem dla tego obszaru jest:

Główne zagrożenia to zaprzestanie ekstensywnego użytkowania łąk, które doprowadzi do ich stopniowego zarastania oraz konserwacja rowu melioracyjnego, która będzie powodować przesuszanie.

2) Lasy:

Ogólna powierzchnia lasów w powiecie kępińskim wynosi 12128,1 ha co stanowi średnią lesistość 19,4 % przy 25,2 % w województwie wielkopolskim oraz 28,4 % w kraju.

Wyżej wymienioną powierzchnię lasów stanowią:

- ✓ lasy publiczne 11083,1 ha z tego stanowiące własność Skarbu Państwa 11051,0 ha oraz własność gmin 32,1 ha;
- ✓ lasy prywatne 1045,0 ha (8,6% powierzchni lasów).

Dominująca powierzchnia udziału lasów Skarbu Państwa powyżej 91 % ogólnej powierzchni znajduje się w zarządzie Lasów Państwowych Nadleśnictwo w Sycowie 7727 ha oraz Leśny Zakład Doświadczalny Siemianice Akademii Rolniczej Poznań 3324 ha.

Największe kompleksy leśne położone są w gminach: Rychtal, Łęka Opatowska i Trzcinica w południowej i wschodniej części powiatu, a drugi kompleks w północnej i zachodniej części powiatu w gminach Kępno i Bralin. Największa lesistość występuje w gminie Rychtal ponad 35 %, natomiast w pozostałych gminach wynosi: Łęka Opatowska- 24,6 %, Trzcinica 22,4 %, Bralin 18,2 %, Kępno 14,0 %, Baranów 11,3 % i Perzów 9,0 %.

Jak z tego wynika największy niedobór lasów w stosunku do założeń poziomu lesistości powiatu w 2020 roku (około 24 %) występuje w gminie: Perzów 15 %, Baranów 12,7 %, Kępno 10% oraz Bralin 5,8 %.

Zgodnie z decyzją Ministra Środowiska z dnia 26 czerwca 2001 roku dla lasów Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych Nadleśnictwo w Sycowie uznano, jako lasy ochronne na terenie powiatu o powierzchni 722 ha, z tego w obrębie leśnym Bralin 451 ha a w obrębie leśnym Rychtal 271 ha, co stanowi 5,9 % powierzchni leśnej. Na powierzchnię ta składają się lasy: glebochronne - 69 ha, wodochronne - 445 ha, drzewostany nasienne - 190 ha, lasy położone w granicy administracyjnej miasta 18 ha.

Natomiast lasy Leśnego Zakładu Doświadczalnego Siemianice Akademii Rolniczej Poznań, jako placówki doświadczalnej w całości, czyli o powierzchni 3324 ha położonej na terenie powiatu są lasami ochronnymi.

Celem powiększania powierzchni leśnej, gminy poprzednio rejonu a obecnie powiatu kępińskiego opracowały program zwiększania lesistości na lata 1997-2020 w oparciu o program krajowy, w którym określono przewidywane zalesienia w latach 2001 -2020 na powierzchni-2292 ha w powiecie kępińskim.

3) Klimat

Powiat Kępiński w całości położony jest na obszarze dorzecza Odry w dwóch regionach wodnych, to jest Regionie Wodnym Warty (gminy Kępno i Łęka Opatowska oraz część gmin Rychtal, Trzcinica, Baranów i Bralin i Regionie Środkowej Odry) gmina Perzów oraz część gmin Rychtal, Trzcinica, Baranów i Bralin.

Podobnie jak w województwie wielkopolskim, również tutaj widoczny jest deficyt w wodę, spowodowany przede wszystkim niskimi sumami opadów atmosferycznych.

Wyznacznikiem warunków klimatycznych jest topografia terenu i położenie obszaru w przejściowej strefie klimatu nizin i wyżyn. Charakterystyczne dane klimatyczne:

- ✓ średnia temperatura roczna - 9,4 °C
- ✓ liczba dni z przymrozkami - 110 - 120 dni
- ✓ czas trwania pokrywy śnieżnej - 50-60 dni
- ✓ grubość pokrywy śnieżnej - 7-20 cm
- ✓ okras wegetacyjny - 210-215 dni
- ✓ roczna średnia suma opadów - 510-590 mm

Najmniej korzystne warunki klimatyczne spotyka się w dolinach rzek, gdzie często występują mgły radiacyjne, duża jest wilgotność względna powietrza, co zwiększa częstotliwość występowania przygruntowych przymrozków. Zaznacza się ogólna tendencja do występowania niskich sum opadów. Przeciętne temperatury wynoszą od -2,7 C w miesiącu styczniu do 17,7 C w miesiącu lipcu.

Zasadnicze różnice głównie termiczno-wilgotnościowe występują pomiędzy doliną Proсны i większymi dolinami bocznymi, a wysoczyzną. Dna tych dolin są podmokłe, czasem wraz ze starorzeczami i stanowią obszar tworzenia się i zalegania chłodniejszych mas powietrza oraz występowania mgieł. Przeważający udział wiatrów z kierunków zachodnich powoduje przewietrzanie dolinek bocznych, a w mniejszym stopniu doliny Proсны. Tworzące się mgły na ogół nie rozprzestrzeniają się na obszar wysoczyzny. Wywiera to istotny wpływ na lokalny stan zanieczyszczenia atmosfery.

4) Gleby

Gleby terenu powiatu Kępińskiego oraz południowej części Wielkopolski powstały w wyniku zlodowacenia środkowopolskiego w obszarze wysoczyzny drugiego zlodowacenia. W warstwie powierzchniowej dominują utwory piaszczyste (około 80 %) i gliniaste (około 10%). W obniżonych partiach terenu występują skały pochodzenia organicznego, wśród nich torfy silnie zamulone. Większość gleb to gleby lekkie i bardzo lekkie, reprezentowane przez : gleby brunatnoziemne (brunatne i pseudobielicowe), gleby bielicoziemne oraz gleby bagienne (mułowe i torfowe)-użytkowane w większości jako użytki zielone. Ukształtowanie oraz rzeźba terenu wywiera wpływ na jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej, która w 85 % jest korzystna dla rolnictwa. Powiat kępiński jest regionem, w którym rolnictwo odgrywa ważną rolę, użytki rolne zajmują 41348 tj:83,5% powierzchni ogólnej (i stanowią 2,3% powierzchni użytków rolnych województwa).Gleby gruntów ornych powiatu-35052 ha, są średniej i niskiej jakości.Brak klasy I a klasa II zajmuje powierzchnię 19 ha (0,05%), klasa III-IVb -14396 ha (41,07%) oraz gleb najgorszych klas V- VI ,VIz– 20637 ha (58,88%). Największy udział gleb klasy III – IVb -53% występuje w gminie Łęka Opatowska, 50% w gminie Rychtal oraz 48% gmina Perzów natomiast najmniejszy udział gleb klasy od II- IVb występuje w gminie Kępno 33%, Bralin - 37%, Baranów- 38% i Trzcinica 43%. Wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej, oceniający poszczególne elementy środowiska- glebę, warunki klimatyczne i wodne a także rzeźbę terenu wg IUNG Puławy, waha się na terenie powiatu w przedziale od 64,2 w Łęce Opatowskiej i 61,6 w Rychtalu do 52,8 w Bralinie, gmina Kępno- 54,5, gmina Baranów 57,3 gmina Trzcinica 57,4 i gmina Perzów 59,5.

Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej ma duże znaczenie w aspekcie akcesji z Unią Europejską. Zgodnie z programem wsparcia w ramach Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich, obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania (LFA), na których produkcja rolnicza jest utrudniona ze względu na niekorzystne warunki naturalne, dla gospodarstw położonych w ich zasięgu otrzymają dopłaty wyrównawcze. Zgodnie z wstępną klasyfikacją LFA dla powiatu jako typu nizinnego gdzie występują ograniczenia produktywności rolnictwa związanej z niską jakością gleb, niekorzystnymi warunkami klimatycznymi, wodnymi, niesprzyjającą rzeźbą terenu oraz niskie zaludnienie, przy jednoczesnym dużym udziale ludności utrzymującej się z rolnictwa wyznaczono dwie strefy i tak:

1. Nizinna I w strefie tej znalazły się gminy: BRALIN, PERZÓW oraz RYCHTAL
2. Nizinna II do której zakwalifikowano gminę KĘPNO.

5) Odnawialne źródła energii

Na terenie powiatu występują również dość korzystne warunki nasłonecznienia. Na terenie powiatu kępińskim energia słoneczna jest wykorzystywana przez mieszkańców powiatu za pomocą kolektorów słonecznych. Ponadto w powiecie mieszkańcy wykorzystują pompy ciepła. Planowane przedsięwzięcia w zakresie racjonalizacji zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrostu udziału zasobów odnawialnych w pozytywny sposób wpłyną na wszystkie aspekty środowiska, spowodują również podniesienie standardu życia na danym terenie. Przyczynią się zwiększeniu bioróżnorodności oraz pomogą przetrwać istniejącym gatunkom roślin i zwierząt. Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych przyczyni się do wolniejszego ich zużywania i ograniczania presji na środowisko. Zrealizowanie tych postulatów ma umożliwić wykorzystywanie energii odnawialnej. Wzrost udziału energii z odnawialnych źródeł przełoży się na różnorodność oddziaływań na środowisko. Poza wykorzystaniem biomasy, zaletą energii odnawialnej jest eliminacja wytwarzania odpadów i emisji do powietrza na etapie eksploatacji systemu. Wielkość oddziaływania zależy przede wszystkim od rodzaju wykorzystywanego paliwa, którym mogą być słoma, zrębki, brykiet drewna. Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych w powiecie kępińskim będzie realizowane poprzez:

- Popularyzację i wdrożenie najlepszych praktyk w dziedzinie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, w sferze rozwiązań technologicznych, administracyjnych i finansowych.
- Zmniejszenie strat energii, zwłaszcza cieplnej, w systemach przesyłowych, poprawy parametrów energetycznych budynków oraz podnoszenie sprawności wytwarzania energii.

6) Zasoby geologiczne – surowce naturalne

Zgodnie z klasyfikacją surowców wg ustawy prawo geologiczne i górnicze na terenie powiatu kępińskiego znajdują się tylko złoża kopalin pospolitych. Niżej opisane zasoby kopalin zaliczane są do zasobów nieodnawialnych.

Złoża kruszyw naturalnych, stosowanych w budownictwie i drogownictwie, rozmieszczone są równomiernie na terenie całego powiatu, a ich wydobycie zaspokaja potrzeby nie tylko tego terenu.

Złóża surowców ilastych ceramiki budowlanej posiadają niewielkie zasoby, kopalnie rozrzucone są na terenie całego powiatu. Obserwuje się spadek wydobycia tego surowca ze względu na spadek popytu na ceramiczne materiały budowlane.

W wyniku eksploatacji kopalni pospolitych i surowców ilastych, wg. danych Wydziału Geodezji i Gospodarki Gruntami Starostwa Powiatowego w Kępnie, na terenie powiatu kępińskiego zostało zdewastowanych ok. 98 ha gruntów, które wymagają rekultywacji.

7) Wody powierzchniowe

Rzeźba terenu powiatu jest mało urozmaicona. Przeważają równiny, a jedynie na północny zachód od Kępna, w okolicach Czermina i Weronikopola, wznosi się na wysokość 234,00 m n.p.m.. Większa część obszaru powiatu kępińskiego leży w zlewni rzeki Niesób - lewego dopływu Proсны, a tylko niewielka południowo-zachodnia część obszaru przypada na zlewnię Czarnej Widawy - dopływu Widawy uchodzącej dalej do Odry. Przez teren powiatu biegnie dział wodny II rzędu oddzielający zlewnię Widawy od zlewni Warty. W miejscowości Tabor Wielki /gm. Bralin/ zachodzi zjawisko bifurkacji, tzn. część wód przekazywana jest do dorzecza Widawy poprzez Czarną Widawę, a część poprzez rzekę Niesób przekazywana jest do rzeki Proсны.

Sieć wód powierzchniowych jest stosunkowo dobrze rozwinięta. Według ewidencji urządzeń melioracyjnych, prowadzonej przez Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu Inspektorat w Kępnie, na terenie powiatu znajduje się 152,68 km cieków naturalnych /bez rzeki Proсны, która stanowi wschodnią granicę gm. Łęka Opatowska, a tym samym granicę powiatu/ oraz 781,1 km rowów melioracyjnych, w tym 530,8 km rowów objętych działalnością spółek wodnych, co przedstawiono w tabeli/

Główną oś hydrograficzną powiatu tworzy rzeka Niesób z licznymi ciekami, kanałami i rowami melioracyjnymi. Dopływami Niesobu są Jamica, Świbska Struga /Rów Kierzno-Donaborów/ Dopływ spod Parzynowa /Struga Parzynowska/, oraz Potok Czermiński /Samica/, odprowadzające wodę z terenu gminy Kępno i części terenu gmin Bralin i Baranów. Ważnym ciekim naturalnym na terenie powiatu jest również rzeka Pomianka z dopływami /Rów Lipie, Rów Rakowski i Rów Laskowski/, które wraz z ujściowym odcinkiem rzeki Praty i rzeką Prosną przepływają przez tereny gminy Łęka Opatowska i gminy Trzciniца. Powyższe cieki naturalne oraz Struga spod Zalesia, będąca lewym dopływem rzeki Proсны, leżą w Regionie Wodnym Warty /dorzecze Warty/.

Natomiast, w Regionie Środkowej Odry /dorzecze Widawy/ znajduje się Czarna Widawa z dopływającym Rowem Domasłowskim oraz rzeka Studnica z dopływami /Głuszynką i Głuszyną/, odprowadzające wody z terenu gminy Perzów oraz części terenu gmin Rychtal, Trzcinica, Baranów i Bralin/.

W granicach powiatu kępińskiego rzeki nie są objęte badaniami, jakości wód w systemie monitoringu regionalnego. Stan czystości rzeki Niesobu – głównej rzeki w powiecie określany jest w przekroju Kuźnica Skakawska – 3,2 km od ujścia do Proсны – już w powiecie wieruszowskim.

Zasoby wód powierzchniowych płynących:

- **Rzeka Niesób** - (potocznie nazywany Samica) – niewielka rzeka dorzecza Warty, o długości ok. 29,5 km, mająca swoje źródła w Goli, dopływająca do Wieruszowa i wpadająca do Proсны na wysokości mostu kolejowego. Rzeka jest znacznie zanieczyszczona. Dopływem Niesobu jest strumień Struga Ostrzeszowska.

- **Rzeka Proсны** - rzeka w środkowej Polsce, w dorzeczu Odry, lewy dopływ Warty; długość: 216,8 km, powierzchnia dorzecza: 4 924,7 km², różnica wysokości między źródłem a ujściem: ~190 m.

Źródłowy ciek Niesobu zwany Szumną Wodą znajduje się na zachód od Bralina koło miejscowości Gola, na wysokości 180 m n.p.m. W miejscowościach Tabor Wielki występuje zjawisko bifurkacji tzn. część wód przekazywanych jest do dorzecza Czarnej Widawy, która płynie od Miechowa, po czym w Dalborowicach (woj. dolnośląskie) uchodzi do Widawy-dopływu Odry, a część wód poprzez rzekę Niesób przekazywana jest do rzeki Proсны.

Do rzeki Niesób powyżej Kępna uchodzą od północy-Potok Czermiński i dopływ spod Parzynowa, od południa dopływ spod Mroczenia. Na wysokości Donaborowa z Niesobem łączy się Świbska Struga. W Wieruszowie (woj. łódzkie) Niesób uchodzi do Proсны. W zlewni Proсны tuż poniżej Opatowa znajduje się także Pomianka mająca swój początek na zachód od Lasek (Smardze), na wysokości 185 m n.p.m. Powiat pozbawiony jest jezior i większych zbiorników wodnych.

Wykonano ocenę stanu chemicznego wykonywana jest na podstawie wyników klasyfikacji elementów chemicznych – substancji z grupy szczególnie szkodliwych dla

środowiska wodnego: substancji priorytetowych oraz wskaźników innych substancji zanieczyszczających. Ocenę stanu chemicznego w 2012 roku wykonano dla 34 monitorowanych JCW, w 19 JCW ocenę wykonano na podstawie pełnego zakresu badań, w 15 – na podstawie zakresu badań ograniczonego wyłącznie do substancji, dla których odnotowano przekroczenia w latach wcześniejszych.

Na podstawie wyników badań w 2012r, wykonano ocenę stanu wód powierzchniowych, z których wynika, że stan chemiczny poniżej dobrego i wynikający z tego zły stan wód powierzchniowych w powiecie kępińskim.

Antropogeniczne zanieczyszczenia wód powierzchniowych powstają w wyniku działalności przemysłowej, handlowej, rolniczej i bytowo-gospodarczej, które pochodzą ze źródeł punktowych, powierzchniowych czy liniowych. Niekorzystny wpływ, na jakość wód powierzchniowych ma:

- sploty powierzchniowe pochodzenia rolniczego (zawierają – związki biogenne, środki ochrony roślin);
- wody opadowe i roztopowe pochodzące z terenów zakładowych, ciągów komunikacyjnych, z terenów miast.

8) Wody podziemne

Obszar powiatu kępińskiego należy do wielkopolskiego regionu hydrogeologicznego. Użytkowe poziomy wodonośne występują w utworach czwartorzędu. Strop warstwy wodonośnej znajduje się zwykle około 50 m pod powierzchnią. Poziom ten związany jest z piaskami fluwioglacjalnymi oraz piaskami współczesnych dolin.

Szczególnie korzystny dla celów konsumpcyjnych i gospodarczych jest poziom czwartorzędowy. Poziom ten ma znaczną wydajność, która wynosi ok. 47 m³/h przy depresji ok. 10 m i dlatego powinien być wykorzystany, jako źródło wody doprowadzanej wodociągami do jednostek osadniczych.

Jedynie niektóre obszary na tym terenie objęte są zasięgiem zbiorników wód podziemnych jurajskiego i trzeciorzędowego. Pozostałe warstwy wodonośne to utwory trzeciorzędowe oraz jury środkowej i dolnej. Stanowią one źródło zaopatrzenia w wodę dla ujęć komunalnych oraz niektórych podmiotów gospodarczych. Eksploatacji podlegają głównie wody poziomu czwartorzędowego i trzeciorzędowego. W dolinie Proсны i Niesobu izolacja od

powierzchni pierwszego wodonośnego poziomu użytkowego jest tylko częściowa, natomiast na pozostałym obszarze jest całkowita. Poziom jurajski na omawianym obszarze występuje w piaskowcach i piaskach jury dolnej.

Wzdłuż doliny Proсны rozciąga się jeden z wyznaczonych na terenie Polski, Głównych Zbiorników Wód Podziemnych wymagających szczególnej ochrony. Jest to zbiornik Proсны, założony w dolinnych utworach czwartorzędowych, w tym także w osadach kopalnej doliny tej rzeki. W obszarze jego występowania znajduje się część gminy Łęka Opatowska. Jest to najważniejszy zbiornik użytkowy wód wgłębnych na omawianym obszarze. Gmina Bralin w znacznej części leży w zasięgu zlewni wód szczególnie chronionych. Teren ten obejmuje swym zasięgiem tereny gminy leżące na północ i wschód od linii Bralin-Tabor Wielki.

Wody gruntowe, będące poziomem wodonośnym czwartorzędowym, zalegają dość płytko, około 1-2 m pod powierzchnią terenu. Stwierdzono, że ulegają one wahaniom w rytm zmian poziomu wody w Prośnie i jej dopływach. Poza obszarami dolin warunki wodne związane są z budową geologiczną. W obrębie dolin woda gruntowa w piaskach rzecznych tworzy zwierciadło swobodne i występuje na głębokości do 1,0 m. Poziom ten związany jest z piaskami i żwirami występującymi w obrębie teras dolin rzecznych i sandrów na wysoczyznach. Charakteryzuje się swobodnym zwierciadłem wody zalegającym na różnej głębokości od 0,5 do ponad 10 m.

Obszar powiatu kępińskiego położony jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP):

- **Zbiornik rzeki Proсны (GZWP 311)** – obszar 535,0 km², wiek utworu: czwartorzęd, typ zbiornika: porowaty, średnia głębokość 25 m, szacunkowe zasoby dyspozycyjne to 23,0 tys.m³/d.

Główne zbiorniki wód podziemnych występujące w utworach czwartorzędowych związane są z dolinami rzeczными i z kopalnym systemem dolin, który tylko w nieznacznym stopniu pokrywa się ze współczesnym układem hydrograficznym. Są to zbiorniki o porowym charakterze ośrodka, zlokalizowane w holocenijskich utworach piaszczystych i piaszczysto-żwirowych, lokalnie zaglinionych, wykazujące zróżnicowaną naturalną odporność na zanieczyszczenie.

W południowej części województwa wielkopolskiego, a więc także w powiecie kępińskim, wody podziemne w utworach czwartorzędowych, trzeciorzędowych i jurajskich należą do mętnych (90-40 mg CaCO₃/l) o zróżnicowanej utlenialności (2,0-25,4 mg/l) i

zasadowości (0,3-6,3 mval/l). Zaliczane są do klasy czystości Ib. Wody czwartorzędowe zaliczane są w większości do klasy Ib, a punktowo w Nowej Wsi Książęcej do Ia. Wody klasy Ia są to wody naturalne, niezanieczyszczone, antropogeniczne najwyższej, jakości. Natomiast wody klasy Ib są to wody naturalne oraz bardzo słabo zmienione antropogenicznie, nadające się do picia bez uzdatniania. Chemizm wód klasy I odpowiada przepisom sanitarnym obowiązującym dla wód pitnych w Polsce.

Na terenie gminy dla celów konsumpcyjnych i gospodarczych szczególnie korzystny jest poziom czwartorzędowy. Jest to główny poziom eksploatacyjny, z którego ujmowana jest wodociągami woda do jednostek osadniczych. Wydajność tego poziomu jest zmienna, uzależniona od miąższości i rozległości warstwy i waha się w granicach 20 - 60 m³/h, lokalnie do ponad 100 m³/h. Wody tego poziomu znajdują się pod ciśnieniem hydrostatycznym wywołanym nadległymi glinami zwałowymi.

Zachodnia część gminy położona jest na obszarze JCWPd nr 93, natomiast wschodnia na obszarze JCWPd nr 77. JCWPd nr 93 położona jest w regionie wodnym Warty i Środkowej Odry. Jej powierzchnia wynosi 5077 km², natomiast JCWPd nr 93 położona jest w regionie wodnym Środkowej Odry i jej powierzchnia wynosi 4 245 km². W 2010 r. dokonano klasyfikacji, jakości wód podziemnych w punkcie według wytycznych Rozporządzenia MŚ z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. 2008, Nr 143 poz. 896). Stan dobry przypisano tym Jednolitym Częściom Wód Podziemnych (JCWPdI, w których nie stwierdzono w żadnym punkcie badawczym przekroczenia Standardów, Jakości Wód Podziemnych lub wartości progowych dobrego stanu wód podziemnych. Do tej grupy zaliczono również 93 JCWPd, na której położony jest powiat kępiński.

Ustalenia wynikające z planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza i warunków korzystania z wód regionu wodnego na terenie powiatu kępińskiego to gospodarowanie wodami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności kształtowanie i ochrona zasobów wodnych oraz korzystanie z wód zgodnie z regulacjami ustawy Prawo Wodne. Zakłada ona gospodarowanie wodami uwzględniające zasadę wspólnych interesów i powinna być realizowana przez współpracę administracji publicznej, użytkowników wód i przedstawicieli lokalnych społeczności.

Nadrzędnym celem Ramowej Dyrektywy Wodnej jest osiągnięcie przynajmniej dobrego stanu wszystkich wód do roku 2015. Dyrektywa określa również tzw. cele środowiskowe,

m.in. zobowiązuje państwa członkowskie do ochrony wszystkich wód (powierzchniowych, podziemnych, przejściowych, przybrzeżnych), a także do zapobiegania dalszemu pogarszaniu się ich stanu. Dobry stan wód oznacza, że parametry wód w jak najmniejszym stopniu odbiegają od warunków naturalnych, niezakłóconych przez człowieka.

Elementy PGW usprawniające proces osiągnięcia celów środowiskowych jest:

- ✓ Monitorowanie stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego wód powierzchniowych;
- ✓ Badania stanu wód powierzchniowych prowadzone są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Reasumując celem jest przedstawienie zestawu działań, których wypełnienie w określonym czasie pozwoli uzyskać efekty w postaci lepszego stanu wód. Założenia w Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego są spójne z nadrzędnym celem Ramowej Dyrektywy Wodnej.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu przeprowadził w roku 2012 badania, jakości wód podziemnych na terenie powiatu kępińskiego prowadzono w ramach monitoringu operacyjnego. Ocenę stanu chemicznego wód podziemnych przeprowadzono według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r., w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. 2008, Nr 143 poz. 896) zgodnie, z którą z przeprowadzono klasyfikację, jakości wód podziemnych w powiecie kępińskim i określono, iż przeważają wody o stanie zagrożonym- niezadawalający.

Działania zmierzające do poprawy stanu wód

Do 2015 roku zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) należy osiągnąć dobry stan wszystkich wód. Z uwagi na niezadawalający stan wód w Wielkopolsce należy przede wszystkim prowadzić działania zmierzające do poprawy ich jakości, a tam gdzie poprawa stanu wód nie jest konieczna należy utrzymać je w dobrym stanie. Wśród tych działań kluczowe znaczenie ma realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK), który zakłada budowę nowych lub modernizację istniejących oczyszczalni ścieków oraz budowę zbiorczych systemów kanalizacji.

Powyższe działania dążące do poprawy stanu wód w powiecie kępińskim są zawarte w nowej Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego na lata 2014-2010r.

9) Powietrze atmosferyczne

Na jakość powietrza składają się naturalne procesy i zjawiska zachodzące w atmosferze oraz emisje substancji związanych z działalnością człowieka. Zanieczyszczenie powietrza nie jest ograniczone tylko do miejsca jego powstania, a zasięg jego oddziaływania jest często trudny do określenia. Dlatego w celu zmniejszenia wpływu emisji antropogenicznej na środowisko konieczne jest podejmowanie szeroko zakrojonych działań proekologicznych. Główny kierunek inicjatyw skierowany jest na redukcję emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z procesów technologicznych oraz redukcję „niskiej emisji”.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012r., w sprawie stref, w których dokonuje się oceny, jakości powietrza (Dz. U. 2012, nr 0, poz. 914) powiat kępiński zaklasyfikowany jest do strefy wielkopolskiej o kodzie strefy: PL3003.

Na terenie powiatu kępińskiego prowadzone są badania monitoringowe, jakości powietrza atmosferycznego. Badania prowadzone przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu. Badania wykazały, że powiat kępiński w ocenie, jakości powietrza za 2013 rok został zaliczony do klasy A odnosząc otrzymane w 2013 roku stężenia dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu. W przypadku poziomu docelowego dla ozonu wszystkie strefę wielkopolską zaklasyfikowano do klasy A. Odnosząc otrzymane wyniki do celu długoterminowego dla ozonu strefę wielkopolską zaliczono do klasy D2. Ze względu na przekraczanie poziomów dopuszczalnych stężenia pyłu PM10 strefę wielkopolską zaliczono do klasy C. W roku 2013 stwierdzono również przekroczenia poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu; oceniana strefa wielkopolska zaliczono jest do klasy C. Zakwalifikowanie strefy wielkopolskiej, czyli powiatu kępińskiego do klasy C wymaga podejmowania szczególnych działań (planów i programów naprawczych). Wiąże się to z określeniem obszarów przekroczeń wartości dopuszczalnych stężeń oraz wartości dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji i podjęcia działań na rzecz poprawy, jakości powietrza – opracowanie i skuteczne wdrożenie programu ochrony powietrza (POP). Powyższe założenia Strategii są, spójne z założeniami Polityki Ekologicznej Państwa w zakresie, że na terenie kraju, które nie spełniają unijnych standardów, jakości powietrza, muszą być opracowane i zrealizowane programy naprawcze.

Podstawowymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie powiatu kępińskiego są: zakłady przemysłowe, przedsiębiorstwa energetyki cieplnej, lokalne kotłownie, paleniska domowe, komunikacja, transport samochodowy, emisja

nieorganizowana np.: składowiska odpadów, oczyszczalnie ścieków. Lokalnie największy wpływ na stan zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego na omawianym terenie ma emisja spalin pochodząca z pojazdów przejeżdżających przez drogi powiatowe, które charakteryzują się znacznym natężeniem ruchu. W obszarze tym występują podwyższone stężenia NO₂, CO, formaldehydu, benzenu.

Wpływ na stan, jakości powietrza ma również niska emisja z gospodarstw indywidualnych, które w przeważającej ilości wykorzystują, jako źródło energii, węgiel kamienny, często gorszego gatunku. Piece domowe nie są wyposażone w odpowiednie filtry oczyszczania spalin. Mieszkańcy spalają w piecach domowych często różnego rodzaju odpady, w tym odpady komunalne, które są źródłem rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń, takich jak: dwutlenek siarki, chlorowodór, cyjanowodór oraz rakotwórcze dioksyny.

10) Hałas

Hałasem przyjęto nazywać każdy dźwięk, który w danych warunkach jest określany jako szkodliwy, uciążliwy lub przeszkadzający w danych warunkach. Głównym źródłem hałasu są urządzenia i instalacje przemysłowe, oraz źródła mobilne. Z uwagi na w/w źródła pochodzenia rozpatruje się hałas w podziale na:

Hałas przemysłowy - pochodzi od instalacji przemysłowych jak też innych źródeł – wentylacja i chłodnictwo w hurtowniach i dużych placówkach handlowych itp. Postęp techniczny w konstrukcji i wyciszaniu urządzeń powoduje, że przekroczenia dopuszczalnego poziomu dźwięku ze źródeł przemysłowych są coraz niższe.

Hałas komunikacyjny - w przeciwieństwie do hałasu przemysłowego, oddziaływanie hałasu komunikacyjnego wzrasta, co spowodowane jest lawinowym wzrostem ruchu pojazdów samochodowych.

Zmierzone poziomy natężenia hałasu drogowego w Kępnie wykazały, że wszystkie opomiarowane drogi stwarzały przeciętne i wysokie zagrożenia hałasem.

Na znacznych obszarach miasta występował hałas przekraczający obowiązujące standardy akustyczne o kilka do kilkunastu decybeli. Największą uciążliwość stwarzał hałas pochodzący od drogi krajowej nr 43 przebiegającej przez miasto wzdłuż obustronnej zabudowy mieszkaniowej – równoważny poziom dźwięku powyżej 72 dB.

Najbardziej narażeni na ponadnormatywny, wysoki hałas byli mieszkańcy ulic stanowiących drogę krajową prowadzącą ruch samochodowy przez centrum miasta z północy na południe.

Są to ulice: Obrońców Pokoju, Poznańska, Warszawska, Kwiatowa, Generała Świerczewskiego. Ulice te charakteryzowały się dużym natężeniem ruchu w przedziale 700-1000 pojazdów na godzinę i wysokim udziałem pojazdów szczególnie uciążliwych akustycznie samochody ciężarowe, ciężarowe z przyczepami i naczepami TIRY od 20 do 25%. Wysoki poziom hałasu około 70 dB zarejestrowano na drogach powiatowych: Wrocławskiej, Wieluńskiej, Broniewskiego, Al. Marcinkowskiego. Na ulicach tych występował ruch samochodowy w granicach 400-800 pojazdów na godzinę, a udział pojazdów szczególnie uciążliwych akustycznie kształtował się od 13 do 20%.

Na pozostałych drogach powiatowych: Gen. Sikorskiego, części ul. Ks. Wawrzyniaka, Kościuszki, Wiosny Ludów i Młyńskiej odnotowano hałas w granicach 65-66 dB. W odnotowanym strumieniu pojazdów 200-400 na godzinę nie występowały samochody ciężarowe z przyczepami i autobusy, a udział pojazdów ciężarowych był w przedziale 4-9%.

W otoczeniu szpitala miejskiego położonego przy ul. Gen. Sikorskiego odnotowano poziom dźwięku dla dnia wynoszący 66,3 dB.

Najniższe pomierzone poziomy dźwięku 63-65 dB występowały przy drogach gminnych stanowiących część ulic: Obrońców Pokoju, Warszawskiej, Ks. Wawrzyniaka, Rynek (z wyjątkiem zachodniej strony). Na ulicach tych występował niewielki ruch samochodowy z udziałem pojazdów ciężarowych w granicach 7-9%.

Celem głównym określonym w Programie Rozwoju Powiatu Kępińskiego jest zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska a w szczególności ograniczenie uciążliwości hałasu poprzez:

- Opracowanie programów hałasu dla miast zagrożonych ponadnormatywnym hałasem. Ograniczenie hałasu na obszarach miejskich, terenów uprzemysłowionych oraz wzdłuż głównych dróg i szlaków kolejowych. Wyłączenie z eksploatacji pojazdów i maszyn o ponadnormatywnej hałaśliwości. Prowadzenie monitoringu hałasu w środowisku.

- Hałas komunikacyjny jest najpowszechniejszym i najbardziej uciążliwym źródłem hałasu. Koncentruje się wzdłuż szlaków komunikacyjnych tak więc ma charakter liniowy. Na poziom hałasu wpływ ma przede wszystkim natężenie ruchu komunikacyjnego, złożoność układu drogowego a także stan nawierzchni dróg.

Realizacja celów zapisanych w planach wyższego szczebla na poziomie samorządów powiatowych i gminnych w zakresie ochrony przed hałasem powinna być realizowana w szczególności poprzez:

- Wykorzystanie rygorystyczne uprawnień administracyjnych poprzez nakładanie zarządom obowiązku przystosowania instalacji do wymogów spełniających standardy jakości środowiska.
- Ograniczanie hałasu komunikacyjnego poprzez: budowanie obwodnic, rond, ekranów akustycznych, pasów zieleni izolacyjnej, zmiany nawierzchni oraz eliminacji pojazdów emitujących nadmierny hałas.

Ponadto źródłem hałasu komunikacyjnego jest ruch taboru kolejowego. Stanowi on uciążliwość dla mieszkańców terenów odległych nawet o 1 km, jednak jest mniej uciążliwy niż hałas drogowy. Największa uciążliwość akustyczna występuje w pasie 300 m od linii kolejowej. Na terenie powiatu kępińskiego kolej spełnia niewielką rolę w komunikacji lokalnej.

Hałas przemysłowy generowany jest przez zakłady produkcyjne i usługowe. Obejmuje dźwięki emitowane przez maszyny i urządzenia, procesy technologiczne, a także instalacje wyposażenie małych zakładów przemysłowych i usługowych. Do tego rodzaju hałasu zalicza się także dźwięki emitowane przez urządzenia obiektów handlowych np.: wentylatory, urządzenia klimatyzacyjna. Hałas ten ma charakter lokalny i występuje głównie na terenach sąsiadujących z zakładami przemysłowymi. Poziom hałasu jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy od wykorzystywanych maszyn i urządzeń, zastosowanej izolacji akustycznej hal produkcyjnych oraz prowadzonych procesów technologicznych.

Stwierdzone przekroczenia dopuszczalnych wartości poziomu hałasu u wymagają podjęcia działań ograniczających degradację klimatu akustycznego środowiska. Powinny również być wykorzystane przy opracowywaniu studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w otoczeniu dróg.

11) Pola elektromagnetyczne

Pomiary pól elektromagnetycznych w roku 2012, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska kontynuowano drugi cykl badań poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku. Z przeprowadzonych pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku wynika, iż pomimo postępującego wzrostu liczby źródeł pól elektromagnetycznych nie obserwuje się znaczącego wzrostu natężenia poziomów pól w

środowisku. Mierzone wartości są wielokrotnie niższe niż poziom dopuszczalny. Analiza pracy systemów nadawczo-odbiorczych stacji bazowych telefonii komórkowej wykazuje, że pola elektromagnetyczne o parametrach wyższych niż dopuszczalne występują w wolnej, niedostępnej dla ludzi przestrzeni niezależnie od mocy źródła ich emisji i nie stanowią uciążliwości w rozumieniu wymagań ochrony środowiska. Fakt występowania w wolnej, niedostępnej przez ludzi przestrzeni miejsc, w których gęstość mocy emitowanego pola elektromagnetycznego wyższego od zapisanej przepisami szczegółowymi nie jest tożsamy z przekroczeniem jakichkolwiek norm, gdyż dla miejsc niedostępnych dla ludności norm takich nie ma. Najważniejsze jest określenie dla emisji pól elektromagnetycznych wartości gęstości mocy pola elektromagnetycznego w miejscach dostępnych dla ludzi, przeprowadzone badania wykazały, że w przypadku eksploatacji stacji bazowych telefonii komórkowej przekroczenia takie nie występują.

Wyznaczony obszar na terenie powiatu kępińskiego, na którym planowane są inwestycje w latach 2014-2020 uwzględnia przede wszystkim:

- Szersze udostępnienie atrakcji powiatu kępińskiego do celów turystycznych, rekreacyjnych, kulturalnych i sportowych;
- Rozwinięta infrastruktura komunikacyjna;
- Rozwój sieci wodociągowych i kanalizacyjnej;
- Redukcja emisji komunikacyjnej poprzez tworzenie warunków dla rozwoju ruchu rowerowego powiatu kępińskiego;
- Eliminowanie paliw stałych, jako paliwa w kotłowniach obiektów użyteczności publicznej i lokalnych;
- Wspieranie budowy infrastruktury służącej do wykorzystania energii odnawialnej (m.in. kolektory słoneczne, instalacje biogaz, instalacje wykorzystujące biomasę, energia geotermalna).

Wszystkie powyższe zadania uwzględnione w Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego umożliwiają polepszenie niektórych komponentów środowiska jak: powietrze atmosferyczne, wód powierzchniowych i podziemnych, klimatu akustycznego czy racjonalnego zużycia surowców.

Z prowadzonych badań przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu wynika, że strefę wielkopolską czyli powiat kępiński w ocenie, jakości powietrza za 2013 rok został zaliczony do klasy C ze względu na przekraczanie poziomów dopuszczalnych stężenia pyłu PM10 oraz dla benzo(a)pirenu. Z badań wynika, że wymagane jest podejmowanie szczególnych działań, planów i programów naprawczych. Analiza raportu wykazuje, że należy wprowadzić ograniczenie wartości dopuszczalnych stężeń oraz wartości dopuszczalnych stężeń powiększonych o margines tolerancji i podjąć działania na rzecz poprawy, jakości powietrza w najbliższych latach w powiecie kępińskim. Emisja ta zostanie ograniczona dzięki planowanym inwestycjom zawartym w Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego na lata 2014-2020 głównie poprzez realizowanie budowy, przebudowy oraz odbudowy dróg, eliminowanie paliw stałych, jako paliwa w kotłowniach oraz wspieranie budowy infrastruktury służącej do wykorzystania energii odnawialnej (m.in. kolektory słoneczne, instalacje biogaz, instalacje wykorzystujące biomasę). Planowane powyższe inwestycje spowodują ograniczenie niskiej emisji oraz emisji pyłów i gazów do powietrza w powiecie kępińskim.

Odpowiednie zagospodarowanie nieużytkowych terenów zielonych na terenie powiatu kępińskiego spowoduje wzrost bioróżnorodności na tych terenach, jak również rozszerzenie bazy atrakcji powiatu kępińskiego do celów turystycznych, rekreacyjnych, kulturalnych i sportowych. Inwestycje te wpłyną na atrakcyjność i podniesienie potencjału turystycznego powiatu kępińskiego.

Rozwój sieci wodociągowych i kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków umożliwi zabezpieczenie środowiska glebowego oraz wód powierzchniowych i podziemnych przed substancjami zanieczyszczającymi takim jak: pestycydy, detergenty, barwniki, fenole, węglowodory ropopochodne (alifatyczne i aromatyczne), substancje powierzchniowo czynne, aminy aromatyczne, chloropochodne bifenyli, sole (azotany, chlorki, fosforany, siarczany), jony metali ciężkich (ołowiu, miedzi). Wśród organizmów żywych największą rolę w zanieczyszczaniu wód odgrywają bakterie *Escherichia coli*. Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej przyczyni się do podniesienia bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego ludności mieszkającej w powiecie kępińskim.

Wszystkie zaplanowane działania w Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego spowodują jedynie pozytywne, długofalowe oddziaływania na wszystkie komponenty środowiska naturalnego.

7. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Istniejące problemy ochrony środowiska naturalnego, które są istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu związane są z zasobami przyrodniczymi, zanieczyszczeniem powietrza i gleby, energią odnawialną. Na terenie powiatu kępińskiego obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. Nr 0, poz. 627 – tekst jednolity) to rezerваты przyrody, parki krajobrazowy, obszary Natura 2000, pomniki przyrody. Szczegółową charakterystykę form ochrony przyrody występujących na terenie powiatu kępińskiego przedstawiono już w rozdziale 6.

W strategii powiatu kępińskiego zidentyfikowano następujące zadania w dziedzinie ochrony środowiska:

- Wspieranie budowy infrastruktury służącej do wykorzystania energii odnawialnej (m.in. kolektory słoneczne, instalacje biogaz, instalacje wykorzystujące biomasę, energia geotermalna);
- Rozwój sieci wodociągowych i kanalizacyjnej;
- Redukcja emisji komunikacyjnej poprzez tworzenie warunków dla rozwoju ruchu rowerowego;
- Eliminowanie paliw stałych jako paliwa w kotłowniach obiektów użyteczności publicznej i mieszkańców prywatnych;
- Uregulowanie gospodarki odpadami.

Różnorodność i wielkość form ochrony przyrody na terenie powiatu kępińskiego powoduje mniejszą antropopresję na te obszary, a tym samym zachowanie stanu pierwotnego środowiska naturalnego. Pod kątem rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu

kępińskiego jest rozwój turystyki, co prowadzi do promocji powiatu bez większej ingerencji w środowisko naturalne.

Obszary prawnie chronione na terenie powiatu kępińskiego przyczynią się do utrzymania pierwotnych wartości przyrodniczych środowiska oraz ograniczony dostęp człowieka i jego działalności do terenów z cennymi zasobami przyrodniczymi.

Istotnym problemem na przyległych i na terenach obszarów chronionych jest lokalizacja nowej zabudowy, w tym zabudowy turystycznej i rekreacyjnej oraz przebudowa, rozbudowa dróg. Ograniczeniem jest zakaz lokalizacji nowych obiektów budowlanych w pasie o szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, co zapewnia ochronę ekosystemów wodnych najbardziej wrażliwych na degradację. Ponadto na terenach parków krajobrazowych obowiązuje zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dzięki takiemu rozwiązaniu jest możliwość wyeliminowania lokalizacji inwestycji szczególnie szkodliwych dla przyrody i krajobrazu. Powszechnie obserwowanym zjawiskiem na terenie rezerwatów jest postępująca antropopresja. Rezerваты jako tereny o wysokich walorach przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych są bardzo atrakcyjnym miejscem dla wypoczynku jak i dla turystyki. W rejonach koncentracji zabudowy turystycznej i rekreacyjnej występuje nasilone zagrożenie dla wszystkich komponentów środowiska naturalnego. Istotnym narzędziem regulującym szczegółowo zasady użytkowania i zagospodarowania parków może być plan ochrony, który zawiera zapisy odnośnie możliwości użytkowania i zagospodarowania obszaru chronionego, a także eliminacji lub ograniczenia potencjalne zagrożenia.

8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

1) SZCZEBEL MIĘDZYNARODOWY I WSPÓLNOTOWY

Ochrona środowiska jest przedmiotem regulacji wspólnotowej głównie w postaci dyrektyw UE transponowanych następnie do prac poszczególnych krajów członkowskich. Dokumenty jak Strategia oraz prognoza oddziaływania na środowisko bazują na założeniach

i są zgodne z celami zawartymi w dokumentach dotyczących ochrony środowiska o charakterze międzynarodowym. Najważniejsze dla zagadnień z zakresu ochrony środowiska są następujące dokumenty:

„Globalny Program Działań Szczytu Ziemi: Agenda 21”

Agenda 21 to program działań, który został zaprezentowany i przyjęty w czerwcu 1992 roku na największej Konferencji w historii Narodów Zjednoczonych, poświęconej problemom środowiska i rozwoju (*United Nations Conference on Environment and Development, UNCD*). Program ten jest jednym z najważniejszych dokumentów międzynarodowych, który zawiera podstawowe zalecenia dotyczące ochrony i kształtowania środowiska życia człowieka, zwracając uwagę na szereg jego uwarunkowań społecznych i ekonomicznych oraz ochronę zasobów naturalnych, a także racjonalne gospodarowanie nimi w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju. Przewiduje on działania na poziomie globalnym, narodowym i lokalnym, które prowadzone są w celu poprawy stanu środowiska w skali światowej. Program dotyczy wszystkich dziedzin życia, w których człowiek ma znaczący lub potencjalny wpływ na środowisko. Najważniejsze założenia i cele Agendy 21 to m.in.:

- ochrona i wspomaganie zdrowia człowieka;
- ochrona atmosfery (przeciwdziałanie efektowi cieplarnianemu, zanikaniu warstwy ozonowej, kwaśnym deszczom);
- bezpieczne wykorzystanie toksycznych substancji chemicznych;
- bezpieczne gospodarowanie odpadami w fazie ciekłej lub stałej, odpadami niebezpiecznymi i radioaktywnymi;
- zrównoważone gospodarowanie gruntami rolnymi;
- powstrzymanie niszczenia lasów;
- ochrona i zagospodarowanie zasobów wód słodkich;
- zachowanie różnorodności biologicznej (krajowe oceny różnorodności biologicznej, opracowanie strategii ich zachowania);
- przeciwdziałanie pustynnieniu i suszy;
- edukacja ekologiczna.

VI Program Działań Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie Środowiska

Obecnie obowiązuje Program na lata 2002 – 2012, w którym wyróżnione są następujące obszary priorytetowe:

- zmiany klimatu;
- różnorodności biologicznej;
- środowisko i zdrowie;
- zrównoważonej gospodarce zasobami i odpadami.

Szósty program działań uprawomocnia, że zmiany klimatu stanowią największe wyzwanie. Celem w tej dziedzinie jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych do poziomu, który nie powodowałby nienaturalnych zmian klimatu na Ziemi. Wspólnota ma podejmować różnego typu wysiłki na rzecz zmian klimatu takie jak:

- uwzględnianie celów związanych ze zmianami klimatu w różnych politykach Wspólnoty, w tym w polityce energetycznej i transportowej;
- redukcja emisji gazów cieplarnianych poprzez szczególne środki mające na celu poprawę efektywności energetycznej, wykorzystanie energii odnawialnej, wspieranie porozumień z przemysłem oraz oszczędności energii;
- rozwijanie handlu uprawnieniami do emisji na poziomie europejskim;
- wzmacnianie badań w dziedzinie zmian klimatu;
- poprawa jakości i ilości informacji dotyczących zmian klimatu dostarczanych obywatelom;
- rozpatrywanie dotacji energetycznych i ocenianie ich zgodności z wyzwaniami związanymi ze zmianami klimatu;
- przygotowywanie społeczeństwa na wpływy zmian klimatu.

W dziedzinie przyroda i różnorodność biologiczna jest ochrona i przywracanie struktury przy jednoczesnym zahamowaniu procesu utraty różnorodności biologicznej na świecie. Działania proponowane dla osiągnięcia tego celu są następujące:

- wdrażanie prawa ochrony środowiska, zwłaszcza w dziedzinie ochrony wody i powietrza;
- badanie ochrony zwierząt i roślin przed działaniem promieniowania jonizującego;
- ochrona, zachowanie i przywracanie krajobrazu;

- ochrona lasów i wspieranie zrównoważonej gospodarki leśnej;
- ustanowienie wspólnotowej strategii w sprawie ochrony gleb;
- ochrona i przywracanie siedlisk morskich i wybrzeża oraz rozszerzanie na nie sieci Natura 2000;
- uwzględnianie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej w polityce handlowej i współpracy na rzecz rozwoju;
- wspieranie prac badawczych w dziedzinie ochrony przyrody.

Celem gospodarki zasobami naturalnymi i odpadami jest wykorzystanie zasobów odnawialnych i nieodnawialnych nie wykraczało poza możliwości środowiska oraz zmniejszenie produkcji odpadów. Działania, które należy przedsięwziąć, są następujące:

- opracowanie strategii zrównoważonej gospodarki zasobami poprzez ustalenie priorytetów i zmniejszenie spożycia;
- uwzględnienie zasady efektywnego wykorzystania zasobów w ramach zintegrowanej polityki produktowej, systemów przyznawania oznakowania ekologicznego, systemów oceny oddziaływania na środowisko;
- opracowanie strategii recyklingu odpadów;
- poprawa istniejących systemów gospodarki odpadami oraz inwestowanie w zapobieganie ich produkcji (ilościowe i jakościowe);
- uwzględnienie zapobiegania powstawaniu odpadów w zintegrowanej polityce produktowej i strategii wspólnotowej w dziedzinie substancji chemicznych.

Program ten promuje pełną integrację wymagań ochrony środowiska z innymi politykami i działaniami Wspólnoty. Zgodnie z założeniami Programu, wszelkie działania podejmowane na poziomie Wspólnoty cechować powinno całościowe podejście do zagadnień ochrony środowiska i zdrowia ludzi, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju.

W Unii Europejskiej jednym z najważniejszych programów rozwoju społeczno-gospodarczego jest **Strategia Lizbońska**, w której szczególnego znaczenia nabierają działania skoncentrowane na wzroście gospodarczym i tworzeniu nowych miejsc pracy. Strategia wyznacza pięć głównych obszarów działań takich jak:

- gospodarka oparta na liberalizacji;
- wiedzy i integracji rynków;
- przedsiębiorczości;
- spójności społecznej (zatrudnienie, edukację, zabezpieczenie społeczne);
- zrównoważony rozwój, a w nim cztery priorytety:
  - zapobieganie zmianom klimatu;
  - gospodarowanie zasobami naturalnymi;
  - ochrona zdrowia;
  - przeciwdziałanie presjom ze strony transportu.

Europa 2020

Strategia Europa 2020 zastąpiła Strategię Lizbońską. Strategia ta ma na celu przyspieszenie wyjścia z kryzysu gospodarczego oraz zapobieżenie podobnemu kryzysowi w przyszłości. Celem strategii Europa 2020 jest osiągnięcie wzrostu gospodarczego, który będzie:

- inteligentny – dzięki bardziej efektywnym inwestycjom w edukację, badania naukowe i innowacje;
- zrównoważony – dzięki zdecydowanemu przesunięciu w kierunku gospodarki niskoemisyjnej;
- sprzyjający włączeniu społecznemu, ze szczególnym naciskiem na tworzenie nowych miejsc pracy i ograniczanie ubóstwa.

Strategia Europa 2020 wskazuje pięć dalekosiężnych celów UE na rok 2020, które nadają kierunek całemu procesowi i zostaną przełożone na cele krajowe, takie jak:

- zatrudnienie;
- badania i rozwój;
- innowacje;
- zmiany klimatu;
- zrównoważone wykorzystanie energii;
- edukację;
- walkę z ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Zrównoważona Europa dla lepszego świata: Strategia Zrównoważonego Rozwoju Unii Europejskiej (Strategia z Goeteborga)

Strategia Lizbońska podczas szczytu Rady Europejskiej w Goeteborgu w 2001 r. została uzupełniona o nowy element związany z ochroną środowiska i osiągnięciem zrównoważonego i trwałego rozwoju. Strategia przedstawia szereg działań, które mają przyczynić się do zrównoważonego rozwoju na całym świecie i obejmuje aspekty takie jak:

- gospodarcze;
- społeczne;
- środowiskowe;
- finansowe.

Celem zrównoważonej gospodarki zasobami naturalnymi i środowiskowymi jest odwrócenie tendencji do zubażania zasobów środowiska do 2015 r. oraz opracowywanie celów pośrednich w dziedzinach związanych z wodą, glebą, energią i różnorodnością biologiczną określające działania takie jak:

- podjęcie inicjatywy na rzecz zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi;
- przedsięwzięcie inicjatywy w sprawie współpracy w dziedzinach energii i rozwoju;
- wspieranie stosowania międzynarodowych porozumień dotyczących ochrony środowiska;
- opracowanie planu działań przeciwko nielegalnemu wyrębowi lasów;
- inwestowanie w zrównoważony transport;
- działania na rzecz zapobiegania katastrofom naturalnym;
- rozszerzanie systemu globalnego monitoringu środowiska.

2) SZCZEBEL KRAJOWY

Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016

W dokumencie Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016 stwierdzono, że planowane działania w obszarze ochrony środowiska w Polsce wpisują się w priorytety w skali Unii Europejskiej. Nadrzędnym, strategicznym celem polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych). Polityka ekologiczna państwa oparta jest na konstytucyjnej

zasadzie zrównoważonego rozwoju zgodnie z art. 5 Konstytucji RP, w związku z powyższym zasada ta musi być uwzględniana we wszystkich dokumentach strategicznych oraz programach opracowywanych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Priorytetami polityki ekologicznej Rzeczypospolitej Polskiej jest:

- Kierunki działań systemowych;
- Ochrona zasobów naturalnych;
- Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego;
- Nakłady na realizację polityki ekologicznej.

Polityka Ekologiczna Państwa zakłada kierunki działań systemowych takie jak:

- **Uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych** - projekty dokumentów strategicznych wszystkich sektorów gospodarki będą, zgodnie z obowiązującym w tym zakresie prawem, zostaną poddane procedurze oceny oddziaływania na środowisko. Wyniki oceny będą uwzględniane w ostatecznych wersjach tych dokumentów.

- **Aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska** - uruchomienie takich mechanizmów prawnych, ekonomicznych i edukacyjnych, które prowadziłyby do rozwoju proekologicznej produkcji towarów oraz świadomych postaw konsumenckich zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Kierunkami działań między innymi jest:

- eliminacja z rynku wyrobów szkodliwych dla środowiska;
- tworzenie „zielonych miejsc pracy” z wykorzystaniem funduszy UE.

- **Zarządzanie środowiskowe** – celem podstawowym jest jak najszersze przystępowanie do systemu EMAS, rozpowszechnianie wiedzy wśród społeczeństwa o tym systemie i tworzenie korzyści ekonomicznych dla firm i instytucji będących w systemie. Kierunkami działań między innymi jest:

- ograniczanie kosztów związanych z wdrożeniem systemów zarządzania środowiskowego przez przedsiębiorców i instytucje;

- podniesienie prestiżu instytucji publicznej posiadającej certyfikat zarządzania;
- upowszechnianie wśród społeczeństwa znaków jakości środowiskowej firmy.

- **Udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska** – głównym celem jest podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”. Kierunkami działań między innymi jest:

- podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa;
- udział społeczeństwa w procedurach prawnych i kontrolnych dotyczących ochrony środowiska.

- **Rozwój badań i postęp techniczny** – głównym celem jest zwiększenie roli polskich placówek we wdrażaniu ekoinnowacji w przemyśle oraz w produkcji wyrobów przyjaznych dla środowiska oraz doprowadzenie do zadawalającego stanu monitoringu środowiska. Kierunkami działań między innymi jest:

- doposażanie w nowoczesną aparaturę naukową instytutów, uczelni i systemów monitoringu;

- wspieranie platform technologicznych jako miejsca powstawania rozwiązań innowacyjnych;

- uruchomienie krajowego systemu monitorowania technologii środowiskowych.

- **Odpowiedzialność za szkody w środowisku** - celem polityki ekologicznej jest stworzenie systemu prewencyjnego, mającego na celu zapobieganie szkodom w środowisku i sygnalizującego możliwość wystąpienia szkody. W przypadku wystąpienia szkody w środowisku koszty naprawy powstaniu tych szkód ponosić będzie sprawca.

- **Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym** – w perspektywie średniookresowej jest konieczne przywrócenie właściwej roli planowania przestrzennego na obszarze całego kraju, w szczególności dotyczy to miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które powinny być podstawą lokalizacji nowych inwestycji.

Priorytetem Polityki Ekologicznej Państwa jest ochrona zasobów naturalnych, która zakłada kierunki działań takie jak:

- **Ochrona przyrody** – podstawowym celem jest zachowanie różnorodności biologicznej polskiej przyrody na różnych poziomach organizacji (wewnątrzgatunkowym, gatunkowym, ponadgatunkowym).

- **Ochrona i zrównoważony rozwój lasów** – w perspektywie zakłada się prace w kierunku racjonalnego użytkowania zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego.
- **Racjonalne gospodarowanie zasobami wody** – głównym celem jest racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę narodową od deficytów wody i zabezpieczyć przed skutkami powodzi. Naczelnym zadaniem jest dążenie do maksymalizacji oszczędności zasobów wodnych na cele przemysłowe i konsumpcyjne oraz skuteczna ochrona głównych zbiorników wód podziemnych przed zanieczyszczeniem.
- **Ochrona powierzchni ziemi** – głównymi celami jest:
  - rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnie z zasadami rozwoju zrównoważonego;
  - przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogeniczne;
  - rekultywacja terenów zdegradowanych i zdewastowanych, przywracając im funkcję przyrodniczą, rekreacyjną lub rolniczą.
- **Gospodarowanie zasobami geologicznymi** – podstawowym celem jest racjonalizacja zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wodę z zasobów podziemnych oraz ich ochrona przed ilościową i jakościową degradacją.

Priorytetem Polityki Ekologicznej Państwa jest poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, która zakłada kierunki działań takie jak:

- **Środowisko a zdrowie** – celem działań jest poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia oraz skuteczny nadzór nad wszystkimi w kraju instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami awarii przemysłowych powodujących zanieczyszczenie środowiska.
- **Jakość powietrza** – najważniejszym zadaniem jest dążenie do spełnienia przez RP zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego oraz z dwóch dyrektyw unijnych. Do roku 2016 zakłada się także całkowitą likwidację emisji substancji niszczących warstwę ozonową przez wycofanie ich z obrotu i stosowania na terytorium Polski.

- **Ochrona wód** – naczelnym celem jest utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód zgodnie z Dyrektywą Wodną 2000/60/WE oraz ustawa Prawo wodne. Kierunkami działań między innymi jest:
  - budowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków;
  - ustanowienie obszarów ochronnych dla głównych zbiorników wód podziemnych oraz sfer ochrony ujęć wód podziemnych;
  - rozwój sieci monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych;
  - wdrożenie do praktyki najbardziej skutecznych i ekonomicznie opłacalnych metod odzysku osadów ściekowych z dużych oczyszczalni ścieków.
- **Gospodarka odpadami** – celami są:
  - zamknięcie wszystkich składowisk, które nie spełniają standardów UE i ich rekultywacja;
  - zwiększenie odzysku energii z odpadów komunalnych w sposób bezpieczny dla środowiska;
  - eliminacja kierowania na składowiska zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów.
- **Oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych** - dokonanie wiarygodnej oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i promieniowanie elektromagnetyczne oraz podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe.
- **Substancje chemiczne w środowisku** – celem jest stworzenie efektywnego systemu nadzoru nad substancjami chemicznymi dopuszczonymi na rynek, zgodnie z zasadami rozporządzenia REACH.

Oprócz powyższego dokumentu w kształtowaniu krajowej polityki ekologicznej szczególne znaczenie mają:

- **Polityka Klimatyczna Polski** – strategię redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020 – zobowiązania międzynarodowe Polski w zakresie zmian klimatu

wynikają z postanowień Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, a w szczególności Protokołu z Kioto. Polska zobowiązana jest do:

- opracowania i wdrożenia państwowej strategii emisji gazów cieplarnianych;
- inwentaryzacji emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych;
- opracowanie długookresowych scenariuszy redukcji emisji dla wszystkich sektorów gospodarczych;
- prowadzenia badań naukowych w zakresie problematyki zmian klimatu;
- opracowania okresowych raportów rządowych.

- **Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych** – dotyczy uporządkowania gospodarki ściekowej oraz uszeregowania założonych realizacji w taki sposób aby wywiązać się z zobowiązań traktatowych. Program ten zawiera wykaz aglomeracji wraz z jednoczesnym wykazem niezbędnych przedsięwzięć w zakresie budowy, rozbudowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych oraz budowy i modernizacji zbiorczych systemów kanalizacyjnych, jakie należy zrealizować w tych aglomeracjach.

- **Krajowa Strategia Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej** – wymaga to wszechstronnych działań ochronnych *in situ* (czyli w miejscu naturalnego występowania danego elementu) i *ex situ* (czyli poza naturalnym środowiskiem, w stworzonych przez człowieka kolekcjach, ogrodach zoologicznych, bankach genów itp.), a także współdziałania wielu instytucji reprezentujących różne sektory gospodarki. Kierunki ochrony różnorodności biologicznej są szersze niż w tradycyjnie pojmowanej ochronie przyrody i powinny być odnoszone do przestrzeni całego kraju, a nie tylko do obszarów prawnie chronionych, które stanowią *de facto* jego mały wycinek. Ważne jest też wskazanie sposobów zachowania bądź przywrócenia różnorodności biologicznej na terenach użytkowanych i zagospodarowanych przez człowieka, w tym na obszarach już znacznie zdegradowanych.

- **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020** – jest dokumentem określającym cele i sposób prowadzenia polityki rozwoju kraju w ujęciu regionalnym (wojewódzkim). Strategia wyznacza cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze terytorialnym, określa rolę regionów w tym procesie, nakreśla zasady koordynacji działań

rozwojowych realizowanych przez różne podmioty publiczne. Cele szczegółowe polityki regionalnej:

- wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów;
- budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych;
- tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Ochrona środowiska jest przedmiotem regulacji wspólnotowej głównie w postaci dyrektyw UE transponowanych następnie do wdrożenia w poszczególnych krajach członkowskich. Skuteczna realizacja Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego jest możliwa w dużej mierze dzięki wyznaczonym na poziomie międzynarodowym i krajowym generalnym kierunkom rozwojowym, zawartym w różnego typu średnio i długoterminowych strategiach.

Cele i problemy środowiska, jakie zostały uwzględnione w prognozie oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego są spójne z powyższymi założeniami dokumentów na szczeblu międzynarodowym i krajowym.

9. PRZEWDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIO-TERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO, A W SZCZEGÓLNOŚCI NA:

Większość zaproponowanych inwestycji w Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego na lata 2014–2020 jest obecnie na etapie planowania i szacowania kosztorysowego. Na tym etapie nie zostały jeszcze sporządzone końcowe projekty budowlane czy wykonawcze. Dlatego niewykonalne jest dokładne określenie wielkości oddziaływania planowanych przedsięwzięć i ich emisji na środowisko przyrodnicze. Zgodnie z przeprowadzonymi analizami w prognozie oddziaływania na środowisko powyższej Strategii wynika, że oddziaływania negatywne i okresowe występować będą jedynie na etapie budowy, modernizacji, rozbudowy oraz realizacji planowanych przedsięwzięć. Natomiast na etapie

eksploatacji nie przewiduje się oddziaływań negatywnych ponadto prognozuje się poprawę stanu niektórych komponentów środowiska przyrodniczego w powiecie kępińskim.

W Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego na lata 2014-2020 ujęte zostały cele strategiczne i operacyjne w zakresie priorytetów tj.: przestrzeń, infrastruktura i środowisko, kapitał ludzki, przedsiębiorczość i kooperacja. Identyfikacji i oceny poszczególnych celów operacyjnych dokonano w tzw. macierzach skutków środowiskowych, które są syntetycznym zestawieniem pozytywnych, negatywnych, bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, stałych i chwilowych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska takie jak różnorodność biologiczna, ludzi, zwierzęta, rośliny, wody powierzchniowe i podziemne, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne. Ocenę przedstawiono w tabeli nr 1. Poniżej przedstawiono tabelę oceniającą wpływ projektowanych zadań na komponenty ochrony środowiska. Wpływ określono, jako:

+ oddziaływanie dodatnie;

(+) oddziaływanie dodatnie warunkowe lub bardzo słabe;

0 brak oddziaływania;

- oddziaływanie negatywne;

(-) oddziaływanie negatywne warunkowe bardzo słabe.

Tabela 1. Ocena zadań uwzględnionych do realizacji w Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego.

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody powierzchniowe i podziemne	Powietrze	Powierzchnie ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Zwiększenie konkurencyjności powiatu kępińskiego	Wspieranie aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców powiatu	(-)	+	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
	Wspieranie rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego	(+)	+	0	(+)	(+)	0	0	0	(+)	(+)	0	(+)
	Rozwój potencjału turystyki i rekreacji na terenie powiatu	(+)	+	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
Poprawa jakości życia mieszkańców	Rozwój bezpieczeństwa socjalnego, zdrowotnego i publicznego	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Podniesienie poziomu edukacji	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych	(-)	+	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	0	0

	Rozwój administracji publicznej	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rzowój infrastruktury powiatu kępińskiego	Wspieranie rozwoju mieszkalnictwa	(-)	+	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	0	0
	Poprawa infrastruktury komunikacyjnej	(-)	+	-	-	-	-	-	-	(-)	(-)	0	0
	Wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej	(-)	+	-	-	-	-	-	-	(-)	(-)	0	0

W ramach Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego zaplanowano wiele działań związanych z najbardziej problemowymi obszarami działania powiatu. Tylko nieliczne przedsięwzięcia zrealizowane zostaną w postaci projektów infrastrukturalnych. Każde z tych zaplanowanych działań ma charakter lokalny, w związku, z czym oddziaływania będą występowały jedynie na niewielkich obszarach i będą miały charakter odwracalny.

Jednakże, oddziaływania tych inwestycji będą zróżnicowane na etapie budowy i eksploatacji (dotyczy to głównie projektów ze strefy przestrzennej i gospodarczej).

Podział planowanych przedsięwzięć na:

- **Faza realizacji inwestycji:** Etap ten charakteryzuje się największym negatywnym oddziaływaniem na środowisko. Każdy przewidziany do realizacji projekt związany jest albo z modernizacją istniejących obiektów (budyneków, drogi), albo z rozbudową, modernizacją obiektów. W przypadku rozbudowy obiektów największa ingerencja w środowisko związana jest z zajęciem nowego terenu pod obiekt. W związku z tym konieczne jest wyłączenie pewnej powierzchni na stałe z użytkowania przyrodniczego. Jednakże zaproponowane projekty w większości zakładają modernizację starych budynków lub rozbudowy istniejących. Prace realizowane w fazie budowy w znacznym stopniu będą oddziaływały na stan

atmosfery. W wyniku prac zwiększona zostanie emisja niezorganizowana substancji emitowanych z silników samochodowych (pojazdy oraz maszyny robocze), gazów i pyłów (prace spawalnicze, prace malarskie i inne). Nieodłącznym elementem pracy maszyn oraz pojazdów jest emitowanie przez nie dodatkowych poziomów hałasu i drgań do środowiska. Największy wpływ emisji hałasu odczują mieszkańcy przebywający w okolicach terenu inwestycji. W wyniku zaplanowanych prac budowlanych oraz remontowych nieuniknionym zjawiskiem będzie wytwarzanie różnych rodzajów odpadów. Odpady zostaną przekazane firmom do przetwarzania lub odzysku. Większość z tych oddziaływań będą miały charakter jedynie chwilowy, przejściowy (zanieczyszczenie powietrza, odpady, hałas), Powyższe oddziaływania będą oddziaływały jedynie lokalnie.

• **Faza eksploatacji inwestycji:** Oddziaływanie na powietrze związane będzie jedynie z emisją substancji szkodliwych powstających w wyniku spalania paliw. W przypadku oddziaływania modernizowanych dróg związane będzie z emisją niezorganizowaną spalin, która powinna zostać ograniczona dzięki usprawnieniu systemu komunikacji oraz poprawie jakości nawierzchni dróg. W przypadku budynków źródłami hałasu będą jedynie urządzenia wentylacyjne i klimatyzacyjny. Urządzenia te są wyposażone w technologie zmniejszające poziom emitowanego hałasu. Ścieki bytowo – gospodarcze odprowadzane będą do sieci kanalizacyjnej, natomiast wody opadowe i roztopowe z dróg i terenów utwardzonych zbierane będą przez spusty uliczne i przez separatory do sieci kanalizacji deszczowej.

Określenie wpływu planowanej budowy lądowiska na budynku SPZOZ w Kępnie szczegółowo zostanie opisane w procedurze starania się o Decyzję środowiskową na etapie składania raportu oddziaływania na środowisko poprzez dostosowanie lądowiska dla helikopterów do obowiązujących standardów, przepisów i wymogów prawa oraz uzyskania pozwolenia na budowę. Na tym etapie zatwierdzania Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego ciężko określić wpływ projektowanego przedsięwzięcia bez znajomości podstawowych założeń technicznych. Na tym etapie można jedynie określić na jakie komponenty środowiska planowana inwestycja będzie miała wpływ, są to m.in.: powietrze atmosferyczne, hałas.

Wszystkie zaplanowane inwestycje w Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego na lata 2014-2020 są spójne z poprzednią Strategią Rozwoju Powiatu Kępińskiego i będą w znacznym stopniu oddziaływały na podniesienie standardu życia mieszkańców, głównie poprzez:

- poprawę stanu technicznego budynków,
- podniesienie poziom bezpieczeństwa mieszkańców,
- promowanie prozdrowotnego rozwoju dzieci i młodzieży,
- stworzenie nowych miejsc pracy,
- ograniczenie poziomu bezrobocia,
- stworzenie nowych elementów bazy sportowo – rekreacyjnej,
- podniesienie atrakcyjności gminy,
- ożywienie gospodarcze gminy.

Najbardziej znaczącym negatywnym oddziaływaniem planowanych przedsięwzięć wynikających z opracowania warunków dla rozwoju gospodarczego na terenie powiatu kępińskiego jest budowa i modernizacja infrastruktury drogowej, czyli budowa, przebudowa oraz odbudowa dróg wraz z infrastrukturą około drogową w tym m.in.: budową chodników, parkingów, zatok autobusowych. Rozwój infrastruktury może przyczynić się do przerwania szlaków migracyjnych zwierząt, do częściowej likwidacji siedlisk, a także do zaburzenia lokalnej flory i fauny. Planowane inwestycje mogą mieć wpływ na walory krajobrazowe, lecz zależność w dużej mierze będą od lokalizacji projektowanych inwestycji, przyjętych rozwiązań architektonicznych oraz z jednorodnością z istniejącym krajobrazem. Nastąpi także pogorszenie jakości powietrza krótko- bądź średnioterminowo wskutek emisji pyłów i spalin z maszyn budowlanych, podczas budowy, modernizacji obiektów. Ponadto planowane przedsięwzięcia będą miały negatywny wpływ na wody powierzchniowe i podziemne, lecz będą to oddziaływania lokalne i krótkotrwałe a po zakończeniu inwestycji negatywne oddziaływanie będzie ograniczone i marginalne.

Rozwój infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej na obszarach powiatu kępińskiego będzie wiązał się z oddziaływaniem na tereny wartościowe przyrodniczo, co może prowadzić do ewentualnego częściowego zubożenia różnorodności biologicznej. Wszystkie kierunki działań zdefiniowane w ramach poszczególnych priorytetów poprawy i dostosowania

ochrony zdrowia i opieki społecznej do trendów demograficzno-epidemiologicznych w sposób bezpośredni (podniesienie, jakości i zwiększenia dostępności usług medycznych) i pośredni (ograniczenie zagrożenia negatywnymi zjawiskami społecznymi) wpłynie na poprawę kondycji zdrowotnej mieszkańców powiatu kępińskiego.

Działania z zakresu ograniczania niskiej emisji w postaci promocji gospodarki niskoemisyjnej oraz produkcji i dystrybucji energii odnawialnej na terenie powiatu kępińskiego zmniejszy zapotrzebowanie na surowce energetyczne. Ograniczenie emisji gazów i pyłów do powietrza służyć będzie wspieraniu produkcji energii opartej na źródłach odnawialnych. Ponadto istotne dla poprawy, jakości powietrza będą miały działania nastawione na modernizację infrastruktury drogowej. Działania o charakterze edukacyjnym i promocyjnym służyć będą podnoszeniu poziomu świadomości i tożsamości kulturowej społeczeństwa, co będzie skutkowało większą dbałością o obiekty dziedzictwa kulturowego oraz obszarów cennych przyrodniczo i krajobrazowo.

10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Analiza Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego przedstawia poniżej wnioski w zakresie możliwych rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie i kompensację negatywnych oddziaływań na środowisko naturalne.

Strategia Rozwoju Powiatu Kępińskiego zawiera ustalenia, których bezpośrednim celem jest podnoszenie, jakości i ochrona istniejących zasobów środowiska. Natomiast w ramach pozostałych celów strategicznych tj. kapitał ludzki, przedsiębiorczość i kooperacja szeregu celów szczegółowych Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego realizuje zagadnienia ochrony środowiska pośrednio.

Celem strategii rozwoju powiatu kępińskiego nie jest tworzenie wizji funkcjonowania systemu przyrodniczego, niemniej jednak realizacja niektórych celów operacyjnych może stanowić ingerencję w ten system i będzie wiązała się z wpływem na różne komponenty środowiska. Strategia Rozwoju Powiatu Kępińskiego zawiera rozwiązania służące zapobieganiu, ograniczaniu i kompensacji ewentualnych negatywnych oddziaływań na

środowisko przyrodnicze. Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego nie jest dokumentem, którego wdrożenie będzie zagrażało funkcjonowaniu oraz istotnemu przekształceniu środowiska przyrodniczego.

Zasadniczym działaniem służącym ograniczaniu negatywnych oddziaływań na środowisko są kierunki działań polegające na ograniczeniu wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł konwencjonalnych i wspierania budowy infrastruktury służącej do czerpania energii ze źródeł odnawialnych ze szczególnym uwzględnieniem terenów cennych przyrodniczo oraz uzdrowiskowych takich jak:

- kolektory słoneczne;
- instalacje biogazu;
- instalacje wykorzystujące biomasę;
- energia geotermalna.

Ze szczególnym naciskiem na eliminowanie paliw stałych, jako paliwa w kotłowniach obiektów użyteczności publicznej oraz lokalnych.

Zastosowanie najlepszych dostępnych technologii gospodarki niskoemisyjnej w połączeniu ze zmianami bilansu paliwowo-energetycznego na rzecz wzrostu wykorzystania źródeł odnawialnych przyczyni się do poprawy stanu środowiska naturalnego m.in. poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń do atmosfery, gleby i wód.

Zgodnie z polityką ekologiczną państwa powinno dążyć się do optymalizacji wykorzystania i zrównoważonego użytkowania zasobów kopalin, co jest zgodnie z zapisami w Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego.

Projektowane w Strategii przedsięwzięcia infrastruktury drogowej i turystycznej nie powinny oddziaływać na obszary Natura 2000, a w przypadku realizacji tych przedsięwzięć powinny być one poddawane procedurze ocen oddziaływania na środowisko. Dla ograniczenia negatywnego wpływu infrastruktury drogowej i turystycznej na środowisko przyrodnicze, grunty oraz wody powierzchniowe i podziemne należy uwzględnić zastosowanie odpowiednich środków ochrony, takich jak:

- zabezpieczenia przed przedostawaniem się substancji ropopochodnych do ziemi i wód;
- oczyszczanie wód opadowych i roztopowych w separatorach substancji ropopochodnych, szczególnie w obrębie obiektów inżynierskich oraz placów i parkingów;

- budowa przejeść dla zwierząt;
- zainstalowanie ekranów akustycznych oraz zieleni izolacyjnej wysokiej.

Reasumując, realizacja celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego nie spowoduje zagrożeń dla obszarów chronionych położonych w granicach powiatu i w jego bezpośrednim sąsiedztwie, w tym zwłaszcza sieci Natura 2000.

11. BIORĄC POD UWAGĘ CELE I GEOGRAFICZNY ZASIĘG DOKUMENTU ORAZ CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU – ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

Realizowanie celów strategicznych i operacyjnych założonych w Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego na lata 2014-2020 jest słusznym i potrzebnym wariantem. Samorząd powiatu musi podejmować działania, które skutkować będą zrównoważonym rozwojem społeczno-gospodarczym powiatu kępińskiego. Wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia będą miały znikomy wpływ i oddziaływanie na środowisko przyrodnicze. Nie wdrożenie założeń Strategii Powiatu Kępińskiego spowoduje pogarszanie się stanu i stopy życia mieszkańców oraz stanu środowiska naturalnego. Warunkiem prawidłowego rozwoju powiatu kępińskiego zaproponowanego w Strategii jest dostępność środków finansowych na realizację celów strategicznych i operacyjnych. Cele strategiczne i operacyjne założone w Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego są właściwe i brak jest innej alternatywy. Jeżeli założone przedsięwzięcia zostaną zrealizowane, to gwarantują osiągnięcie zrównoważonego rozwoju powiatu, poprawy poziomu życia mieszkańców oraz stanu komponentów środowiska. Planowane kierunki działań, szczególnie w zakresie infrastruktury technicznej, takie jak: drogi mogą mieć istotny wpływ na stan obszarów Natury 2000, w tym na chronione siedliska oraz rzadkie gatunki roślin i warunki bytowania zwierząt. Planowane inwestycje powinny być projektowane i realizowane pod szczególnym nadzorem specjalistów oraz szeroko konsultowane ze społeczeństwem, w tym przedstawicielami organizacji ekologicznych.

STRESZCZENIE

W JĘZYKU

NIESPECJALISTYCZNYM

Podstawą prawną sporządzenia niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko jest art. 46 Ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013, nr 0, poz. 1235). Zgodnie z tym artykułem Podmiot ma obowiązek przeprowadzenia prognozy oddziaływania na środowisko skutków realizacji dokumentów strategicznych opracowanych przez organy administracyjne. Zapisy powyższej ustawy stanowią dostosowanie przepisów krajowych do wymogów Unii Europejskiej. Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego na lata 2014-2020 wykonana została zgodnie z wymogami art. 51 Ustawy z dnia 3 października 2008 roku. Podstawowymi elementami zawartymi w prognozie, zgodnie z w/w ustawą, są:

- Informacje zawarte w prognozie są powiązane z innymi dokumentami na szczeblu międzynarodowym i krajowym.
- Informacje o zawartości prognozy to główne pola strategiczne i operacyjne czyli opisują cele i kierunki działań projektowanych przedsięwzięć.
- Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.
- Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.

Zapisy Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego na lata 2014-2020 są spójne z wieloma programami i planami o znaczeniu międzynarodowym, krajowym, wojewódzkim, regionalnym oraz lokalnym. Z punktu widzenia ochrony środowiska zapisy w tych dokumentach dotyczą przede wszystkim:

- poprawy jakości powietrza;
- rozwój sieci wodociągowych i kanalizacyjnej;
- redukcja emisji komunikacyjnej poprzez tworzenie warunków dla rozwoju ruchu rowerowego;
- eliminowanie paliw stałych jako paliwa w kotłowniach obiektów użyteczności publicznej i mieszkańców prywatnych;
- wspieranie budowy infrastruktury służącej do wykorzystania energii odnawialnej (m.in. kolektory słoneczne, instalacje biogaz, instalacje wykorzystujące biomasę, energia geotermalna);

- ustanawianie nowych, obszarowych forum ochrony przyrody (rezerваты, użytki ekologiczne) oraz nowych pomników przyrody na terenie powiatu.

Wszystkie zadania związane z realizacją powyższych celów przyczynią się głównie do poprawy warunków estetycznych powiatu oraz wpłyną na podniesienie poziomu życia mieszkańców powiatu kępińskiego.

Strategia Rozwoju Powiatu Kępińskiego na lata 2014-2020 obejmuje swoim zasięgiem cały teren powiatu. Realizacja zaproponowanych projektów budowlanych i modernizacyjnych spowoduje oddziaływanie na etapie budowy, jak i na etapie eksploatacji. Na etapie budowy wystąpią oddziaływania krótkotrwałe o znaczeniu lokalnym, spowodowane głównie działaniami ciężkiego sprzętu budowlanego oraz wykonywanymi pracami remontowanymi. Natomiast na etapie eksploatacji oddziaływania będą długotrwałe i spowodują poprawę stanu środowiska naturalnego na terenach objętych realizacją przedsięwzięć w ramach Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego. Ze względu na odpowiednie ułożenie harmonogramu prac wszystkich inwestycji nie będzie występowało oddziaływanie skumulowane. Również nie będzie miało miejsca oddziaływanie transgraniczne.

Kompleksowa realizacja zapisów Strategii Rozwoju Powiatu Kępińskiego umożliwi poprawę stanu środowiska na terenie powiatu. Zmiany te będą zauważalne głównie w poprawie jakości takich elementów jak:

- powietrze atmosferyczne – zdecydowanej poprawie ulegnie stan powietrza atmosferycznego. Spowodowane będzie to poprawą stanu nawierzchni dróg (wymiana nawierzchni) oraz zastępowaniem tradycyjnych sposobów ogrzewania – odnawialnymi źródłami energii;
- krajobraz – podniesienie atrakcyjności wizualnej powiatu poprzez prace remontowe obiektów użyteczności publicznej;
- zwiększenie ilości terenów objętych prawnymi formami ochrony przyrody;
- podniesienie poziomu życia mieszkańców – m.in. poprzez podniesienie poziomu kształcenia, rozbudowy i modernizacji obiektów użyteczności publicznej;
- podniesienie atrakcyjności powiatu – realizacja założeń umożliwi kompleksowe pokonanie wielu mankamentów powiatu kępińskiego, co w zdecydowanym stopniu spowoduje wzrost jego atrakcyjności, szczególnie pod względem turystycznym.